

ISSN : 2774-0218 (Online)

Wishing Journal Review

Wishing Journal Review (WJR)

วารสารภาวนาสารปริทัศน์

Vol.2 NO.1 (January - April 2022)

ปีที่ 02 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2565)

Singtothong Temple, National office of Buddhism

วัดถ้ำสิงโตทอง, สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

Wishing Journal Review. (WJR)

ISSN : 2774-0218 วารสารภาวนาสารปริทัศน์

Volume 2 no.1 (January – April 2022) ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2565)

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน / ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม / ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม

วัตถุประสงค์ (Objective)

เพื่อส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัยด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมประเพณี เพื่อให้บริการทางวิชาการในสังคมอุดมปัญญาและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนแนวคิดด้านการศึกษาพระพุทธศาสนาและปรัชญา และเพื่อประชาสัมพันธ์ผลงานและกิจกรรมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมประเพณี

คณะกรรมการที่ปรึกษา

พระธรรมปัญญาภรณ์ (ไพฑูริย์ ชินวโร)

พระครูศรีธรรมนาท

พระราชสุตาภรณ์ (ประศักดิ์ อคฺคปญฺโญ) รศ.ดร.

พระสุวรรณเมธาภรณ์ (ขุนทอง สุวณฺณเมโ) ผศ.

พระเมธีธรรมาจารย์ (ประสาน จันทสโร) รศ.ดร.

พระครูโสภณพุทธิศาสตร์ (เชื้อว ชุตินฺธโร) ผศ.ดร.

ศาสตราจารย์ ดร. จำนง อติวัฒนสิทธิ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม

รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู

รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรยุทธ์ พึ่งเทียน

รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม

บรรณาธิการ (Chief Editor) : พระครูภาวนาโชติคุณ, ดร.

ผู้ช่วยบรรณาธิการ (Assistant Editors) : ผศ. ดร. นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และ ดร. ดลนพร วราโพธิ์

กองบรรณาธิการ (Editorial Board)

ภายใน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร. จำนง อติวัฒนสิทธิ

รองศาสตราจารย์ ดร. อินฉา ศิริวรรณ

รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ

พระปลัดวรวิญญู อคฺคชโร, ดร.

ภายนอก

รองศาสตราจารย์ ดร. ชลวิทย์ เจียรจิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ดร. ชนันภรณ์ อารีกุล

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พระมหาฉัตรชัย ขยญาณเมธี, ดร.

รองเจ้าคณะอำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

พระมหาคณาวุฒิ อคฺคปญฺโญ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระมหานพพร อภิพนโร

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

เลขานุการ/ศิลปกรรม : ดร. ดลนพร วราโพธิ์

สำนักงาน วัดถ้ำสิงโตทอง ตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี 70150 โทร 032-206290

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลับกรองบทความ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

พระมหาสมบุญ สุธมโม รศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระณรงค์ ฐานวุฑโฒ ผศ.ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระครูภาวนาโชติคุณ, ดร.	เจ้าคณะตำบลปากช่อง เจ้าอาวาสวัดถ้ำสิงโตทอง
พระครูวัชรสุวรรณาท, ดร.	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระครูสุนทรวัชรกิจ, ดร.	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระมหากังวาน ธีรธมโม, ดร.	วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี
	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.อินตา ศิริวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สิน งามประโคน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพล ใจเย็น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ชวาล ศิริวัฒน์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.ดลนพร วราโพธิ์	นักวิชาการอิสระ

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลับกรองบทความ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

พระราชรัตนมณี (บุญเทียม ญาณินโท)	วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโษส นครปฐม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ สุจริตรักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวน ภารังกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
รองศาสตราจารย์ ดร.วิชชุดา หุ่นวิไล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลวิทย์ เจียรจิต	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพรณ ธีธัญญา	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทธร ตินภาพ	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุ่งรังสิมา สัตยาไชย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนันภรณ์ อารีกุล	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ดร. สีฟ้า ณ นคร	นักวิชาการอิสระ
ดร. อาทิตา ชูตระกูล	นักวิชาการอิสระ
ดร. ณัฏพงษ์ วิชัยอัชชะ	นักวิชาการอิสระ

สารจากบรรณาธิการ

วารสารภาวนาสารปริทัศน์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2565) นี้ นับได้ว่าเป็นวารสารที่มีคุณภาพทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการศึกษา สังคมศึกษา พระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติ และจักพัฒนาฐานข้อมูลปรากฏในศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย TCI (Thai-Journal Citation index Center) ในอนาคตอันใกล้นี้ บทความวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารนี้ ถือว่าเป็นข้อมูลทางวิชาการที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริการวิชาการด้านสังคมและพระพุทธศาสนา และการประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา กับ สังคมศาสตร์สมัยใหม่ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

สิ่งที่พึงตระหนักและพัฒนาควบคู่กันไปกับวิชาการคือความมีศีลธรรมและจรรยาบรรณของความเป็นนักวิชาการแบบสังคมพุทธ กล่าวคือ ต้องมีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลอย่างละเอียดถึงแหล่งสังคมปฐมภูมิ สังคมทุติยภูมิ เศรษฐกิจ และสิทธิของบุคคลที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งรายงานผลการวิจัยและข้อค้นพบตามความเป็นจริงในเชิงสร้างสรรค์ วิพากษ์ วิจารณ์ อยู่บนฐานข้อมูลและหลักแห่งเหตุผล ที่สำคัญนักวิชาการทางสังคมทางพระพุทธศาสนานั้น พึงปลูกศรัทธามั่นคงในพระพุทธศาสนา สร้างสรรค์งานเพื่อให้สามารถนำไปพัฒนาประเทศชาติ และเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

ขออนุโมทนาทีมงานจัดทำวารสารภาวนาสารปริทัศน์ ที่ได้ช่วยกันผลิตงานวิชาการแก่สังคม สร้างองค์ความรู้บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ให้ชาวโลกได้ศึกษาและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางสืบไป

(พระครูภาวนาโชติคุณ)

บรรณาธิการ

วารสารภาวนาสารปริทัศน์

~ ก ~

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาถ้อยแถลงบทความ (Peer Review)	(1)
สารจากบรรณาธิการ	i
สารบัญ	ก
Academic Articles/บทความวิชาการ	
1. Studying social Working for Living Development การศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์เพื่อการพัฒนาชีวิต <i>Phrakhrupiboonphatthanapimol Panyawaro (Tasanurak)</i> พระครูพิบูลย์พัฒนพิมล ปัญญาโร (ทศนุรักษ์)	AA 1-16
2. Cycle of life and Virus19 Effect for Worthy of Human วัฏฏสงสารกับไวรัสโควิด 19 ให้บทเรียนอะไรแก่ชีวิตมนุษย์ <i>Phrakhrupowwanachotikhun (Kuihai Chutintaro)</i> พระครูภาวนาโชติคุณ (ก๊วยไฮ้ ชุตินโร)	AA 13-28
3. Buddhism's Award 24 th Anniversary International Vesak Day รางวัลชาวพุทธ 24 ปี วิสาขบูชาวันสำคัญของโลก <i>Phra Khru Si Thammawaraporn Thamapasattho (Nam Prasert)</i> พระครูศรีธรรมวารารณ์ ธมมปสฺสฐ (นำประเสริฐ)	AA 29-37
Research Articles/บทความวิจัย	
4. Development of Secondary Students Standard 7, English Vocabulary Pronunciation Skills Through Phonics at Wat Bangpakok School การพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่อโฟนิกส์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก <i>Phra Narong Thanawuttho (Srakaew)</i> พระณรงค์ ฐานาธุโธ (สระแก้ว)	AR 1-14
คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ	หนึ่ง
แบบฟอร์มส่งบทความเพื่อพิจารณาลงในวารสาร	

การศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์เพื่อการพัฒนาชีวิต Studying social Working for Living Development

พระครูพิบูลย์พัฒนพิมล ปัญญาวโร (ทศนุรักษ์)¹

นิสิตดุขภูมิตต สาขาวิชาการศึกษาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์¹

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย¹

Phrakhrupiboonphatthanapimol Panyawaro (Tasanurak)¹

Ph.d Student for Department Teaching Social Studies, Faculty of Education¹

Mahachulalongkornrajavidyalaya University¹

บทคัดย่อ

ประเทศไทยนั้นมีการนับถือพระพุทธศาสนาเป็นเวลานานโดยเป็นสถาบันหลักและเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติไทย เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยมาเป็นเวลาอันช้านาน ซึ่งหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา นั้นมุ่งส่งเสริมให้มีการคิดอย่างมีเหตุผล และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แต่พบว่าในปัจจุบันนี้ สภาพสังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอันมาก ประชาชนในอดีตมีชีวิตอยู่กับครอบครัว มีพุทธศาสนา มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นรากฐานของทัศนคติและค่านิยมในการดำรงชีวิตทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข แต่การเพิ่มของประชากรประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่สูงขึ้น รวมทั้งการนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของประชาชน ทำให้ประชาชนหันมานิยมความเจริญทางด้านวัตถุมากขึ้นและละเลยด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยขาดความตระหนักว่าคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมากในการกำหนดความสงบสุขของสังคม

คำสำคัญ : การศึกษา, สังคมสงเคราะห์, การพัฒนาชีวิต

Abstract

Thailand was a Buddhist country for long time ago by mean of main institute and Thai identity. It was mental trusted for Thai people for long time. There were words from Buddhist point out thinking by reasoning and they were coexisted to each other with happiness. On the other hand, we found that nowadays Thai social had changed more from before. On the ancient time they live with family and accordance with Buddhist moral and ethical based on

their opinion and value then make them be happy in social time. But more plus for population as concern with economic technology for their everyday lives. So that, they would be appreciated for material more than moral and ethical and do not emphasize for especially for social happiness.

Keywords: Studying, Social work, Living Development.

1. บทนำ

ถ้าหากคนในสังคมทุกระดับชั้นมีความบกพร่องทางด้านจิตใจขาดคุณธรรมจริยธรรมแล้ว แม้สังคมนั้นจะมีความมั่งคั่งทางด้านเศรษฐกิจก็ย่อมจะหาความสุขและเกิดการพัฒนาไปได้อย่างยาก ในกลุ่มของเด็กและเยาวชนผู้เป็นบุคลากรในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตนั้นทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความซาบซึ้งพอที่จะนำหลักธรรมไปประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณธรรมและคุณภาพทางจิต พบว่า เยาวชนไทยขาดระเบียบวินัย ดิตยาเสพติดและก่อการทะเลาะวิวาทกันเป็นระยะที่ฟังตระหนักเป็นอย่างยิ่งนัก (พระชัยสุภะดี นริสสุโร (ไตรรัตน์), 2559: 2-3)

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ประเทศใดสามารถจัดระบบการศึกษาให้ประชาชนได้อย่างทั่วถึงและถูกต้อง ประเทศนั้นย่อมประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง หรือด้านสังคมวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะการพัฒนาประเทศจะต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญ ซึ่งกระบวนการที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคนก็คือ การจัดการศึกษา ดังนั้น ในต่างประเทศจึงพยายามจัดการศึกษาในประเทศของตนให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการจัดการการศึกษานอกจากจะมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้แล้วจะต้องมุ่งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียนเพื่อให้เป็นผู้ที่มีความประพฤติดีอีกด้วย ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชที่ตรัสไว้ว่า “นอกจากการศึกษาจะสอนให้คนเก่งแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศเราจึงจะได้คนที่มีคุณภาพ คือ ทั้งเก่งทั้งดีมาเป็นกำลังของบ้านเมืองให้ความเก่งเป็นปัจจัยและพลังสำหรับการสร้างสรรค์และให้ความดีเป็นปัจจัยเพื่อประคับประคองนำความเก่งให้เป็นไปในทางที่ถูกที่อันวยผลประโยชน์อันพึงประสงค์” ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในปัจจุบันต่างพยายามที่จะฝึกฝนอบรมจิตใจของเยาวชนให้รู้ผิดชอบชั่วดีมากขึ้น โดยหลายฝ่ายหวังว่า การอบรมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนจะเป็นเสมือนสายพานที่คอยเหนี่ยวรั้งและฉุดดึงให้เด็กได้มีสภาพจิตใจที่เข้าถึงคุณงามความดีของชีวิต โดยทั่วไปเมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาที่ครอบคลุมไปทั้งประเทศ มีการจัดการศึกษาในทุกท้องที่และเป็นหน้าที่หลักของรัฐบาลจะต้องดำเนินการให้กับประชาชนทุกคนก็คือ การศึกษาระดับประถมศึกษา ฉะนั้นจึงถือได้ว่าการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็น

การศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่งและเมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้เข้ารับการศึกษาในแต่ละระดับแล้วจะเห็นว่า การวางรากฐานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านคุณธรรมจริยธรรม ควรเน้นให้มากในระดับประถมศึกษา

2. ความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน (บวร)

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของสังคมไทยวัดก็ยังเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา “บ้าน” หรือชุมชนไทย เมื่อครั้งในอดีตมี “วัด” เป็นศูนย์รวมจิตใจในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาการศึกษา หรือกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ แก่ชุมชน “บ้าน” หรือชุมชนจะร่วมกับ “วัด” โดยการสนับสนุนที่สำคัญจาก “โรงเรียน หรือราชการ” ร่วมกันดำเนินการในลักษณะ 3 ประสาน “บ้าน วัด โรงเรียน” หรือ เรียกโดยย่อว่า “บวร” ซึ่งในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงตระหนักและเห็นความสำคัญในบทบาทของ “บ้าน วัด โรงเรียน” ในลักษณะดังกล่าวนี้ จึงมีแนวพระราชดำริที่จะให้ดำเนินการจัดตั้งวัดขึ้นคู่กับชุมชนเพื่อเป็นพุทธสถานในการประกอบกิจการของสงฆ์ในการสืบทอดและเผยแผ่พระพุทธศาสนา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 96) การสร้างคุณธรรมให้แก่เยาวชนต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งจากบ้าน วัด โรงเรียน หรือที่เรียกว่า “บวร” เข้าไปมีส่วนร่วมเชื่อมโยงในการสร้างคุณธรรม รวมทั้งสื่อมวลชนและบุคคลในสังคมที่อยู่รอบตัวนักเรียน ต้องมีบทบาทสำคัญในการเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสริมสร้างคุณธรรม ดังนั้นในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งผลในการพัฒนาให้นักเรียนให้บรรลุตามเจตนารมณ์ การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายอย่างแท้จริง (ร้อยเอกเกรียงไกร จันทะแจ่ม, 2559: 158)

วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนในสังคมไทยมาตั้งแต่อดีต อิทธิพลของพระพุทธศาสนาเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดวิถีชีวิตของชนชาวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นแหล่งรวบรวมงานศิลปวิทยาการและความรู้มากมายหลายสาขา ตลอดจนเป็นแหล่งรวมของศิลปกรรมที่มีค่า เช่น โบราณสถานโบราณวัตถุ จิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งงานศิลปกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ นับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าและเสมือนเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นชาติไทย ปัจจุบันวัดมีบทบาทมากเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนสถานที่สำคัญ เพราะภายในวัดประกอบไปด้วยศิลปวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นอารยธรรมและความเจริญของชาติอันเป็นแหล่งรวมที่สามารถศึกษาย้อนกลับได้ในด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรม ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม รวมทั้งการเชื่อมโยงความเป็นมาของวัฒนธรรมกับชุมชนและการตั้งถิ่นฐานของชุมชนโดยมีพระสงฆ์เจ้าคณะผู้ปกครองที่ต้องแสดงภาวะความเป็นผู้นำตั้งแต่ระดับชั้นเจ้าอาวาสขึ้นไป (มันเกียรติ โกศลนริติวงศ์, 2541: 28-29)

3. บทบาทของพระสงฆ์กับการสังคมสงเคราะห์

การศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์เพื่อการพัฒนาชีวิตของคณะสงฆ์ ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการแสดงภาวะความเป็นผู้นำเพราะถ้ามีระบบบริหารการปกครองที่ดี ศาสนา ก็มีความเจริญมั่นคง การบริหารการปกครองที่ดีนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์และวิธีการจัดการหรือมีแนวคิดซึ่งขึ้นอยู่กับงานมอบอำนาจ กระจายงานให้ผู้อยู่ฝ่ายบริหารการปกครองระดับต่าง ๆ รับผิดชอบตามความรู้ความสามารถของตน และพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เพราะการบริหารแนวทางการปกครองของคณะสงฆ์ปัจจุบันนี้ มีอำนาจรัฐและจารีตประเพณีเข้ามาเกี่ยวข้อง เมื่อมีอิทธิพลหรือคติความต่าง ๆ เกิดขึ้นต้องอาศัยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ เป็นเกณฑ์จัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ การบริหาร คณะสงฆ์ จึงถือว่าเป็นหัวใจหลักในงานด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ที่รวมทุกด้าน คือ ด้านการปกครอง การศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ สาธารณูปการ และสาธารณสงเคราะห์ให้ดำเนินไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคม มติ ข้อบังคับหรือระเบียบมหาเถรสมาคม และพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช (กรมการศาสนา, 2540: คำนำ)

การศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์เพื่อการพัฒนาชีวิต ของคณะสงฆ์ในปัจจุบันนี้ ได้ยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นธรรมนูญการปกครองสงเคราะห์ ได้อาศัยอำนาจรัฐและจารีตเป็นหลักอุดหนุน เมื่อเกิดความไม่เรียบร้อยในคณะสงฆ์ จนเป็นเหตุขัดข้องและจำเป็นต้องพึ่งรัฐ ก็ได้อาศัยอำนาจรัฐช่วยแก้ไข ดังเช่นสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช การคณะสงฆ์และการพระศาสนาได้ดำเนินมาด้วยลักษณะนี้ และเป็นที่ยอมรับนับถือของพุทธศาสนิกชนทั่วไป ตลอดจนองค์ประมุขของประเทศ เพราะคณะสงฆ์ได้ดำเนินกิจการคณะสงฆ์และกิจการพระศาสนาเป็นประโยชน์อันยิ่งใหญ่ไพศาลแก่คณะสงฆ์และประเทศชาติ อันเป็นส่วนรวม ครั้นในสมัยรัชกาลที่ 5 พระมหากษัตริย์ทรงถวายอำนาจรัฐเพื่อให้จัดระบบ การปกครองคณะสงฆ์ขึ้นเป็นครั้งแรก ด้วยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์รัตนโกสินทร์ศก 121 คณะสงฆ์ จึงได้อาศัยอำนาจรัฐจัดการปกครองตามกฎหมายแต่นั้นมา ครั้นถึงรัชกาลที่ 8 พระมหากษัตริย์ ได้ทรงตราพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2484 ยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับแรกเพื่อให้จัดระบบการปกครองคณะสงฆ์ใหม่โดยมีรูปแบบคล้ายกับการปกครองราชอาณาจักรตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีองค์พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ครั้นต่อมาในรัชกาลที่ 9 ได้ทรงตราพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช 2505 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535 จนปัจจุบัน

การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของพระพุทธศาสนา คณะสงฆ์ถือเป็นตัวแทนที่เป็นสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระบรมศาสดาของพุทธศาสนิกชน ซึ่งทำหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจเผยแผ่สืบทอดและถ่ายทอดพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้บัญญัติไว้ เพื่อให้ผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนาได้นำพระธรรมคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม การเผยแผ่สืบทอดและถ่ายทอดพระธรรมคำสอน ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถือเป็นภารกิจสำคัญที่คณะสงฆ์จะต้องปฏิบัติ

นอกจากนั้นการปฏิบัติและการดำรงชีวิตของพระภิกษุตามพระธรรมวินัย สามารถสร้างความศรัทธา ความเลื่อมใสให้เกิดขึ้นแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป ทั้งยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้พุทธศาสนิกชนได้ตระหนักถึงหน้าที่ของตนในฐานะชาวพุทธอีกด้วย

เมื่อเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในพระธรรมวินัยขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ก็มีวิธีแสดงออกหลายอย่างที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นชาวพุทธ โดยเฉพาะตั้งแต่สมัยพุทธกาล กุลบุตรชาวพุทธ จะต้องหาโอกาสบรรพชาอุปสมบทเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา เพื่อศึกษาพระธรรมวินัยเมื่อมีการบรรพชาอุปสมบทกันอย่างแพร่หลาย ทำให้มีพระภิกษุสามเณรเพิ่มมากขึ้น การที่มีพระภิกษุสามเณรเพิ่มมากขึ้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องวางระบบการบริหารจัดการเพื่อการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยดีงาม เพราะการปกครองนั้น เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารกิจการพระสงฆ์และพระศาสนาให้มีความเจริญก้าวหน้า ความตั้งมั่นของพระศาสนาจะเกิดประโยชน์ แก่คณะสงฆ์และมหาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม การศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ในแง่วิชาการเกี่ยวกับความหมายของการปกครอง ประเภทการปกครอง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการปกครองคณะสงฆ์ รวมถึงการใช้อำนาจในรูปแบบตามพระวินัยบัญญัติกับรูปแบบตามอำนาจของรัฐ ซึ่งตราผ่านพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับต่าง ๆ และวิวัฒนาการการปกครองในแต่ละยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงตามลำดับ นำมาซึ่งความเข้าใจอันดีงามและมีประโยชน์โดยตรงต่อการปกครองคณะสงฆ์ให้มีความสงบเรียบร้อยเป็นแบบอย่างการปกครองของสังคมทั่วไป ซึ่งในสังคมสงฆ์ ได้รับการยกย่องเชิดชูให้มีสถานภาพสูงกว่าบุคคลทั่วไป

การศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์เพื่อการพัฒนาชีวิต ขององค์กรคณะสงฆ์ในปัจจุบัน หากจะนำไปเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น ๆ อาจจะนับว่าอยู่ในระดับที่ดีกว่าบางจังหวัด แต่ผู้วิจัยต้องการศึกษาภาวะผู้นำเพื่อให้เกิดการพัฒนาการศึกษาสงเคราะห์โดยคณะสงฆ์ให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด อีกทั้งปัจจุบันงานกิจการคณะสงฆ์เพิ่มมากขึ้น ทำให้พระสังฆาธิการต้องเร่งปรับตัวในความเป็นผู้นำเพื่อทำงานเชิงรุก เพื่อให้เกิดการกระตุ้นงานคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพกว่าเดิม โดยเฉพาะพระสังฆาธิการผู้มีบทบาทในการปกครองหากขาดภาวะความเป็นผู้นำ อาจจะมีเวลาในการดูแลการบริหารได้ไม่ทั่วถึง จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาสงเคราะห์และการบริหารกิจการคณะสงฆ์ รวมทั้งอาจทำให้ขาดการวางแผนพัฒนาศาสนวัตถุและศาสนบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ แม้แต่การจัดระบบหนังสือโต้ตอบหรือการประสานงานกับเจ้าคณะปกครองสงฆ์ ก็ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและราบรื่น เพราะพระสังฆาธิการบางรูปไม่สามารถเขียนหนังสือราชการได้หรืออาจไม่เข้าใจเรื่องงานเอกสาร ส่งผลให้การรายงานตามระเบียบ ของคณะสงฆ์บางอย่างล่าช้าออกไป จึงเป็นภาระของเจ้าคณะปกครองชั้นสูงขึ้นไปที่จะต้องเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษ

สรุปได้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ด้านการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในภาวะผู้นำตามพระธรรมวินัย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ และระเบียบ ข้อบังคับ กฎมหาเถรสมาคมอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนาการศึกษาสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ให้คู่กับคำว่า “บวร” ทุกระดับชั้นสืบต่อไป

4. พุทธวิธีเพื่อสงเคราะห์การสอนสังคมศึกษา

สังคมศึกษาในหมวดพระพุทธศาสนาจะมีการกำหนดให้สมาชิกทุกคนเริ่มต้นจากศูนย์ นั่นคือ ไม่มีการอนุญาตให้นำชาติชั้นวรรณะหรือตำแหน่งหน้าที่ในเพศฆราวาสเข้ามาในองค์กรคณะสงฆ์ ดังพุทธพจน์ที่ว่า “เปรียบเหมือนแม่น้ำใหญ่บางสายคือ แม่น้ำคงคา ยมuna อจิรวดี สรรพ มหิ ไหลถึงมหาสมุทรแล้วย่อมละนาม และโคตรอันเดิมเสีย ถึงซึ่งอันนับว่ามหาสมุทรเหมือนกันวรรณะ 4 เหล่านี้ คือ กษัตริย์ พราหมณ์ แพศย์ ศูทร ก็เช่นเดียวกันคือ ออกจากเรือนบวชเป็นบรรพชิตในธรรมวินัยที่ตถาคตประกาศแล้วย่อมละชื่อและตระกูลเดิมเสีย ถึงซึ่งอันนับว่าสมณะเชื้อสายศากยบุตรเหมือนกัน”

พุทธพจน์นี้แสดงให้เห็นว่า ทุกคนที่เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาเป็นพระภิกษุเสมอเหมือนกันหมด การอยู่ร่วมกันของคนที่ทำเทียมกันนี้อาจก่อให้เกิดปัญหาในการบังคับบัญชาภายในองค์กร เพราะเหตุที่ว่าเมื่อสมาชิกถือตัวว่า เทาเทียมกับคนอื่นก็จะมีใครเชื่อฟังใครหรือยอมลงให้ใคร ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “การอยู่ร่วมกันของคนที่ไม่เสมอกันนำทุกข์มาให้ (ขุ.ธ. (ไทย) 25/31/54)

พระพุทธเจ้าทรงแต่งตั้งพระสาวกให้เป็นพระธรรมเสนาบดี มีฐานะเป็นรองประธานบริหาร อยู่ในลำดับถัดมาจากพระพุทธเจ้า และเป็นอัครสาวกฝ่ายขวารับผิดชอบ งานด้านวิชาการ พระโมคคัลลานะเป็นพระอัครสาวกฝ่ายซ้ายรับผิดชอบ งานด้านบริหาร พระอานนท์เป็นเลขานุการส่วนพระองค์ และทรงแต่งตั้งสาวกทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์เป็นเอตทัคคะ คือ ผู้ชำนาญการที่รับภาระงานด้านต่าง ๆ เช่น พระมหา กัสสปะเป็นผู้ชำนาญด้านธุดงค์ พระปุณณมะมันตานีบุตรเป็นผู้ชำนาญด้านการแสดงธรรม ภิกษุณีปัญจาวราเป็นผู้ชำนาญด้านวินัย จิตตคหบดีเป็นผู้ชำนาญด้านการแสดงธรรม

การแต่งตั้งเอตทัคคะนี้เป็นตัวอย่างของกระจายอำนาจ และการใช้คนให้เหมาะกับงานในพระพุทธศาสนา ประเพณีปฏิบัติในสมัยปัจจุบันที่พระมหากษัตริย์ทรงพระราชทานสมณศักดิ์แก่พระสงฆ์ผู้มีความชำนาญในด้านต่าง ๆ ก็สอดคล้องกับการแต่งตั้งเอตทัคคะในครั้งพุทธกาลนั่นเอง ส่วนการที่มหาวิทยาลัยทั้งหลายถวายปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่พระสงฆ์ในสมัยปัจจุบันก็พออนุโลมให้เป็นการยกย่องพระเถระเป็นเอตทัคคะในด้านต่าง ๆ ได้เหมือนกัน

กระบวนการจัดการศึกษาในพระพุทธศาสนายึดหลักไตรสิกขาคือศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งเป็นการฝึกอบรม (Training) ที่เน้นภาคปฏิบัติมากกว่าจะเป็นการเรียนการสอนในทางทฤษฎี (Teaching) เมื่อกล่าวใน

เชิงบริหารเราต้องยอมรับว่า พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญแก่การจัดการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้ พระพุทธศาสนาจึงถือว่าเป็นศาสนาแห่งการศึกษา

การสอนวิชาพระพุทธศาสนา ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางดังจะเห็นได้จากการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพัฒนาการและวุฒิภาวะของผู้เรียน โดยที่พระพุทธเจ้าทรงเทียบความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนของบุคคลเข้ากับบัวสี่เหล่า และทรงจำแนกประเภทของบุคคลที่จะเข้ารับการศึกษอบรมไปตามจริต 6 และที่สำคัญมากก็คือ พระพุทธเจ้าทรงมุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองดังพุทธพจน์ที่ว่า “**ตุมเหติ กิจจํ อาตปปี อกขาตาโร ตถาคตา** เธอทั้งหลายต้องทำความเพียรเผากิเลสเอง พระตถาคตเจ้าเป็นแต่ผู้บอกทาง”

การบริหารงานบุคคลในพระพุทธศาสนามีระบบการให้รางวัลและการลงโทษ ซึ่งเทียบได้กับการใช้พระเดชพระคุณในสมัยปัจจุบันนั่นคือ ใครทำดีก็ควรได้รับการยกย่อง ใครทำผิดก็ควรได้รับการลงโทษดังพระบาลีที่ว่า “**นิคฺคณฺเห นิคฺคหารํ ปคฺคณฺเห ปคฺคหารํ** ช่มคนที่ควรชม ยกย่องคนที่ควรยกย่อง” เราจะเข้าใจระบบการให้รางวัลและการลงโทษได้ดีจากเรื่องต่อไปนี้ในเกสสุตร

การอำนวยการการสอนวิชาพระพุทธศาสนาต้องอาศัยภาวะผู้นำเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะไม่มีระบบการใช้กำลังบังคับให้ปฏิบัติตามผู้นำในพระพุทธศาสนา การที่สมาชิกจะทำตามคำสั่งของผู้บริหารหรือไม่จึงขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำในผู้บริหารเป็นสำคัญ

ดังนั้น ผู้บริหารเชิงพุทธต้องมีภาวะผู้นำ คือ มีความสามารถในการจูงใจให้คนเกิดความต้องการอยากปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหาร บุคคลที่จะเป็นผู้บริหารต้องมีคุณสมบัติสำคัญ 2 ประการดังกล่าวมาแล้ว คือ อดทนอดหงาย หมายถึงความเพียรพร้อมด้วยคุณสมบัติส่วนตัวที่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำ และปรหิตปฏิบัติ หมายถึงความมีน้ำใจในการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมและองค์กรของตน

พระพุทธเจ้าทรงเพียรพร้อมด้วยอดทนอดหงายและปรหิตปฏิบัติจึงสามารถใช้ภาวะผู้นำบริหารกิจการพระพุทธศาสนาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อดทนอดหงายที่สำคัญในการบริหารของพระพุทธเจ้าก็คือความสามารถในการสื่อสารกับคนทั่วไป ในการสื่อสารเพื่อการบริหารแต่ละครั้งพระพุทธเจ้าทรงใช้หลัก 4 ส. ซึ่งคำอธิบายเชิงประยุกต์เข้ากับการบริหารดังต่อไปนี้

1. **สันทิสฺสา (แจ่มแจ้ง)** หมายถึง อธิบายขั้นตอนของการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนแจ่มแจ้งช่วยให้สมาชิกปฏิบัติตามได้ง่าย

2. **สมาทปนา (จงใจ)** หมายถึง อธิบายให้เข้าใจและเห็นชอบกับวิธีที่ตนเกิดศรัทธาและความรู้สึกว่าจะต้องฝ่าฟันให้ไกลและไปให้ถึง

3. **สมุตเตชนา (แก้แค้น)** หมายถึง ปลุกใจให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความกระตือรือร้นในการดำเนินการไปสู่เป้าหมาย

4. สัมปหังสนา (ร่ำเรียง) หมายถึง สร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกันแบบกัลยาณมิตรซึ่งจะส่งเสริมให้สมาชิกมีความสุขในการทำงาน

ความสามารถในการจงใจคนของพระพุทธเจ้า ตรงกับพระสมัญญาว่า ตถาคต หมายถึง คนที่พูดอย่างไรแล้วทำอย่างนั้น พระพุทธเจ้าทรงมีภาวะผู้นำสูงมากเพราะทรงสอนให้รู้ (ยถาวาทิ) ทำให้ดู (ตถากาโร) และอยู่ให้เห็น (ยถาวาทิ ตถากาโร) ยิ่งไปกว่านั้น การสั่งการแต่ละครั้งของพระพุทธเจ้าเป็นที่ยอมรับได้ง่าย เพราะไม่ทรงใช้วิธีเผด็จการ แต่ทรงใช้วิธีการแบบธรรมาธิปไตย ดังที่พระพุทธเจ้าทรงจำแนกแรงจูงใจในการทำ ความดี ซึ่งเรียกว่า อธิปไตย 3 ประการ

1. **อัตตาธิปไตย** การทำความดีเพราะยึดผลประโยชน์หรือความพอใจของตนเป็นที่ตั้ง
2. **โลกาธิปไตย** การทำความดีเพราะต้องการให้ชาวโลกยกย่อง นั่นคือ ยึดทัศนะหรือคะแนนนิยมจากคนอื่นเป็นที่ตั้ง
3. **ธรรมาธิปไตย** การทำความดีเพื่อความดี ทำหน้าที่เพื่อหน้าที่ นั่นคือยึดธรรมคือหน้าที่เป็นสำคัญ

แม้พระพุทธเจ้าจะประกาศว่า พระองค์เป็นธรรมราชา แต่ก็ไม่ทรงใช้อำนาจเบ็ดเสร็จโดยลำพังพระองค์เองตามแบบราชาธิปไตย ในสมัยนั้นพระพุทธเจ้าทรงกระจายอำนาจในการบริหารให้กับคณะสงฆ์ ดังกล่าวมาแล้ว ทั้งนี้เพราะแรงจูงใจในการบริหารของพระพุทธเจ้าผู้หมดกิเลสแล้ว ย่อมไม่ใช่เพื่อความยิ่งใหญ่ ส่วนพระองค์ การบริหารของพระพุทธเจ้าจึงไม่ใช่อัตตาธิปไตย นอกจากนี้ พระพุทธเจ้าก็ไม่ได้ทรงบริหารกิจการพระศาสนาไปตามค่านินทา และสรรเสริญของชาวโลก การบริหารของพระองค์จึงไม่ใช่โลกาธิปไตย พุทธวิธีบริหารเป็นธรรมาธิปไตย เพราะพระพุทธเจ้าทรงยึดธรรมคือ หลักการสร้างประโยชน์สุขเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสถึงหลักการบริหารของพระองค์ไว้ว่า

“พระตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ทรงธรรม เป็นธรรมราชา ทรงอาศัยธรรมสักการธรรม เคารพธรรม ยำเกรงธรรม มีธรรมเป็นธง มีธรรมเป็นตรา เป็นธรรมาธิปไตย ทรงจัดการรักษาป้องกันและคุ้มครองที่เป็นธรรม” (อง.ติก. (ไทย) 20/453/139.)

เพราะเหตุที่พระพุทธเจ้าทรงยึดหลักธรรมาธิปไตยนี้เอง จึงไม่มีการตั้งใครเป็นศาสดาสืบต่อจากพระพุทธองค์ ก่อนที่พระพุทธเจ้าจะเสด็จดับขันธปรินิพพาน พระอานนทพุทธภาษิตว่า จะทรงตั้งใครเป็นศาสดาสืบต่อจากพระองค์หรือไม่ พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า จะไม่ทรงตั้งใครเป็นศาสดาสืบต่อจากพระองค์ ทั้งนี้เพราะทรงประสงค์จะให้คณะสงฆ์ปกครองกันเองโดยยึดพระธรรมวินัยเป็นหลักในการปกครองดังที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ธรรมและวินัยที่เราแสดงแล้วบัญญัติแล้วจะเป็นศาสดาของพวกเธอเมื่อเราล่วงลับไป”

ภายหลังจากพระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้วไม่นาน พระมหากัสสปะได้ปฏิบัติตามพุทธพจน์นี้โดยเรียกประชุมพระอรหันต์ 500 รูป เพื่อสังคายนาพระธรรมวินัยให้เป็นหมวดหมู่สำหรับใช้เป็นหลักอ้างอิงในการบริหารกิจการพระศาสนา นับแต่นั้นมาการบริหารกิจการพระศาสนาก็ยึดพระธรรมวินัยในพระไตรปิฎกเป็นหลัก โดยมีคณะสงฆ์เป็นองค์กรบริหารสูงสุดสืบต่อมาจนทุกวันนี้

5. แนวคิดการสงเคราะห์กับการจัดการเรียนการสอน

สุวิทย์ มูลคำ (2549: 58) ได้ให้คำจำกัดความของแนวคิดการสงเคราะห์กับการจัดการเรียนการสอนว่า คือ การจัดทำแผนการและเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำเป็น ลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์จะให้นักเรียนเกิด การเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา / เจตคติ / ทักษะ) จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งการเรียนรู้ใด และจะประเมินผลอย่างไร

ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน (2552: 189) ให้ความหมายไว้ว่าแนวคิดการสงเคราะห์กับการจัดการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนนั้น สิ่งสำคัญที่ผู้สอน จะต้องพิจารณาก็คือ การเรียนรู้ การวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี จะสามารถทำให้ผู้สอนสามารถควบคุมชั้นเรียน และทำให้ กิจกรรมในชั้นเรียนดำเนินไปด้วยดี ดังนั้น แผนการจัดการเรียนรู้หรือ “การวางแผนการสอน” วิชาแนะแนว หมายถึง การ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบและเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ อาจารย์แนะแนวกำหนดไว้

ประเภทของการวางแผนการสอนแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การวางแผนการสอนในระดับกระบวนการวิชา (Course) คือ ผู้สอนจะปรับปรุง กระบวนวิชา หนึ่งๆจากหลักสูตรรายวิชา มากำหนดระยะเวลาสำหรับการสอนเป็น 1 ภาคการศึกษา เช่น วิชาแนะแนว จะ กำหนดการสอนเป็นประมาณ 14 ครั้งต่อภาคการศึกษา

2. การวางแผนการสอนในลักษณะของหน่วยวิชา (Unit) คือ ผู้สอนจะกำหนด หัวข้อเรื่องหนึ่งๆ ในกระบวนการวิชาว่าจะใช้ระยะเวลาที่คาบในการเรียนรู้ เช่น การวางแผน ชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3

1) จะเริ่มจากการให้นักเรียนจินตนาการ ว่าอีก ๑๐ ปีข้างหน้าจะประกอบอาชีพ อะไร (เลือก อย่างน้อย 3 อาชีพ) และเขียนลักษณะการทำงานของอาชีพที่เลือกตามที่นักเรียนทราบมาประกอบ

2) ให้นักเรียนสรุปว่า อาชีพที่นักเรียนในห้องนี้สนใจมากที่สุด 3 ระดับแรก คือ อาชีพอะไร และวางแผนว่า นักเรียนที่แบ่งเป็นกลุ่มๆละประมาณ 6 คน (จากนักเรียนทั้งห้อง 35 คน) ต้องการทราบเรื่องอะไรตั้งแต่ในแต่ละอาชีพ แล้วตั้งคำถามเพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ที่ ประกอบอาชีพที่กลุ่มของตนได้รับมอบหมาย

3) ให้ตัวแทนกลุ่มมาเล่าข้อมูลที่ไปสัมภาษณ์ให้เพื่อนในห้องฟัง และให้นักเรียน แต่ละคนดู อาชีพที่ตนเองได้เลือกไว้ โดยมีสิทธิ์แก้ไขหรือคงอาชีพเดิมได้ เพราะฉะนั้นในการวางแผนการสอนในลักษณะ หน่วยวิชาในตัวอย่างข้างต้น จึงใช้ระยะเวลา 3 คาบ

3. การวางแผนการสอนในลักษณะของคาบเวลา (Lesson) คือ ผู้สอนกำหนดการสอนในหนึ่งคาบ (50 นาที) ซึ่งวิชาแนะแนวนิยมเขียนการวางแผนการสอนในลักษณะนี้มากที่สุด

ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนจึงต้องวางแผนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรรายวิชา แนวแนะและการพัฒนาการของวัยรุ่น โดยการเขียนแผนการจัดการการเรียนรู้ วิชาแนะแนวแต่ละครั้ง เพื่อกำหนด เนื้อหาวิชา เจตคติที่ดี และประสบการณ์ ที่ต้องการให้ นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างถาวรโดยการ ฝึกหัด และใช้หลักการเรียนรู้ที่ว่า การ เรียนรู้ที่ดีควรสอนเนื้อหาสาระหนึ่งเรื่องในหนึ่งครั้ง และสร้าง สถานการณ์การสนใจให้แก่ นักเรียน ตลอดจนใช้หลักการเสริมแรงอย่างเหมาะสม

5.1 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ทำให้

1) ช่วยเป็นแนวทางในการวางแผนการสอนที่ดี เพื่อบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ วิชาแนะแนวมตามหลักสูตรแกนกลางและรายวิชาไว้ล่วงหน้า

2) ทำให้อาจารย์แนะแนว (โดยเฉพาะนักศึกษาฝึกสอนวิชาแนะแนว) มีการเตรียมความพร้อมหรือเตรียมความรู้ สื่อการเรียน / กิจกรรม วิธีการวัดผลและประเมินผล

3) ใช้เป็นคู่มือสำหรับอาจารย์วิชาการอื่น ๆ ที่มาช่วยสอนวิชาแนะแนว ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) นำไปแก้ไขหรือปรับปรุงการสอนวิชาแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และผลที่เกิดตามมาคือนักเรียนจะได้รับการพัฒนาตนเอง อาชีพ หรือส่วนตัว - สังคมได้อย่างฉลาด หรือมีคุณภาพการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพจิตที่ดี

การจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมชาติ พัฒนาการ และปัญหาของนักเรียน

2) กิจกรรมที่จัดต้องสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา

3) ต้องจัดกิจกรรมเพื่อนักเรียนทุกคน หรือในรูปของกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล โดย ครอบคลุม เนื้อหาสาระด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ การพัฒนาตนเอง การแก้ปัญหา และ การพัฒนาการเรียนรู้ ของนักเรียนในสถานการณ์ปัจจุบัน (หรือมุ่งสู่อนาคต)

4) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการวัดผลด้านเนื้อหาสาระน้อย แต่มุ่ง ประเมินผล คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่เกิดขึ้นมากกว่า เนื่องจากการจัดการ เรียนรู้ที่สอดคล้องกับปรัชญา การแนะแนว คือ ช่วยให้นักเรียนช่วยเหลือตนเองได้ (Help him to help himself) เพราะทุกคนมีศักยภาพ ในการนำมาใช้แก้ไขปัญหา และคนทุกคนมีความ แตกต่างระหว่างบุคคล อาจารย์แนะแนวเพียงแต่จัดการ เรียนรู้เพื่อให้โอกาสนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน และคาดหวังความสำเร็จที่แตกต่างกันตามความแตกต่างของ นักเรียนแต่ละคน รวมทั้งเน้นในด้าน “การทำให้ช่องว่างระหว่างครูกับนักเรียนแคบลง” รวมทั้งนักเรียนเกิด ความไว้วางใจและศรัทธาต่ออาจารย์แนะแนวทำให้นักเรียนมีบุคคลที่ สามารถปรึกษาหารือเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ต่อไป

5) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

6) ควรให้นักเรียนจดบันทึกหรือทำรายงานส่งทุกครั้ง

7) ควรใช้วิธีการสอนหลายวิธีตามความแตกต่างของนักเรียน กาลเทศะ และยืดหยุ่น ได้ตาม สถานการณ์ที่เป็นจริง

8) ควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการสอนในแต่ละครั้งโดยอาจารย์ผู้สอน และ นักเรียน เพื่อนำไปพัฒนาทักษะการเรียนการสอนให้เกิดความเชี่ยวชาญมากขึ้น (สุดา ใบแย้ม, 2551: 27)

5.2 ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนร่วมกันดำเนินงาน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะ เจคติ และพฤติกรรม ที่พึงประสงค์โดยที่นักเรียนมีส่วนร่วมทำใน กิจกรรมนันทนาการ และหน่วยงานทางการศึกษา ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

สมิตร คุณานุกร (2551: 137) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การกระทำ ใด ๆ ก็ตามที่เกิดจากการที่สอนสื่อความหมายติดต่อกับผู้เรียนโดยใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อสื่อสารความหมาย เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ที่ผู้เรียนต้องการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้วางไว้ การกระทำที่เกิดขึ้นนั้นย่อมเกิด จากการวางแผนของผู้สอน ที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามลำดับเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของบทเรียนที่ได้กำหนดไว้ กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดประสบการณ์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และมีการพัฒนาตนเองตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้กระทรวงศึกษาธิการ ได้สรุป ไว้ว่า การจัดกิจกรรมการสอนควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1) จัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการต่าง ๆ เพื่อที่จะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต จะต้องฝึกให้เรียนรู้ฝึกปฏิบัติจริง จนเกิดทักษะ และความชื่นชมที่ได้ปฏิบัติ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการการแสวงหาความรู้กระบวนการฝึกทักษะ กระบวนการจัดการ เป็นต้น

2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ยืดหยุ่นได้ตามเงื่อนไข และสภาพความต้องการของท้องถิ่นหรือชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ จากการเรียนรู้จากท้องถิ่นตน และเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและความผูกพันกับท้องถิ่นของตนเองด้วย

3) นักเรียนค้นคว้าความรู้ สรุป และตัดสินใจด้วยตนเอง โดยที่ครูต้องฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดให้ค้นคำตอบด้วยตนเอง รู้จักหาเหตุผล รู้จักเลือกตัดสินใจได้ถูกต้อง

4) ภาควิธีการศึกษากับภาคทฤษฎี โดยให้เวลาปฏิบัติเพื่อให้เหมาะสมกับทฤษฎี

5) ครูผู้ปฏิบัติการสอนใช้วิธีการสอนหลายวิธี ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

6) ครูปฏิบัติการสอนใช้วิธีสอน โดยเน้นกระบวนการกลุ่มโดยให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม โดยให้หลักการ ร่วมกันคิด ร่วมกันเรียน ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ปัญหา และร่วมกันรับผลที่เกิดขึ้น ตามวิถีทางพื้นฐานของระบบประชาธิปไตย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2551: 90-91) ได้สรุปหลักการเลือกวิธีสอนไว้ ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของเรื่องที่สอน การเลือกวิธีสอน ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์เพื่อจะได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2) วิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน เช่น เนื้อหาที่เป็นหลักการหรือทฤษฎีสามารถใช้วิธีบรรยาย และฝึกทักษะควบคู่กันไป

3) วิธีสอน ควรเหมาะสมกับความถนัดของผู้สอน เป็นความถนัดของผู้สอนที่จะสอนด้วยวิธีการสอนแบบนั้น

4) วิธีสอนต้องเหมาะสมกับชั่วโมงสอนในหลักสูตร ข้อจำกัดของเวลาเป็นตัวกำหนดวิธีสอน

5) วิธีสอนเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน และขนาดของห้องเรียน การสอนแบบบรรยาย สามารถสอนผู้เรียนได้มากกว่า การสอนแบบอภิปราย

6) วิธีสอน เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น ความรู้เดิม ความสนใจ เป็นข้อพิจารณาในการเลือกวิธีสอนด้วย

6. การสังเคราะห์กับหลักการจัดการเรียนการสอน

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงเผยแผ่ พระธรรมคำสั่งสอนที่พระองค์ได้ตรัสรู้แจ้งแล้วด้วยตนเอง แก่ประชาชนทุกหมู่เหล่าวิธีการเผยแผ่ธรรมของพระองค์นั้นสามารถเอาชนะความขัดแย้งของสังคม และความเชื่อในอินเดียโบราณซึ่งมีการแบ่งชั้นวรรณะได้ พระองค์ทรงมีความกล้าในการเสนอสังฆธรรมที่พระองค์ได้ทรง

ค้นพบ ทรงสามารถเลือกใช้วิธีสอนให้เหมาะกับบุคคล และชุมชน ทรงมีลักษณะที่น่าเลื่อมใสศรัทธา และ การสอนของพระองค์เน้นการ คิดไตร่ตรองด้วยเหตุผล แล้วฝึกปฏิบัติให้เห็นจริงด้วยตนเอง ดัง ที่พระธรรมราลังการ (วัดโสมนัสวิหาร) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนของพระพุทธเจ้าในแง่ของการฝึกว่า พระพุทธเจ้าทรงมีวิธีการสอน ที่สามารถฝึกบุคคลผู้มีนิสัยแตกต่างกัน พระองค์ทรงเป็น อนุตตโร ปุริสธมมสารถิ เป็นผู้ฝึกคนที่ควรฝึก โดยใช้พระญาณ คือ เจโตปริยาญาณ (รู้จักกำหนดใจผู้อื่น) นานาวิมุตติญาณ (กำหนดรู้ธรรมาศัยของคนและสัตว์ทั้งหลายอันต่างกัน) เมื่อรู้จักแล้วจึงแสดงธรรมแก่ผู้นั้นการฝึกของพระองค์จึงไม่มีการฝึกของผู้อื่นใดจะยิ่งไปกว่า เนื่องจาก มีความถูกต้องเหมาะสมกับอุปนิสัย จิตใจและความสามารถของคนทุกชั้นวัย

สนธิ อินทรโกศล และคณะ (2551: 9-10) อธิบายไว้ว่าพระพุทธเจ้าทรงมีวิธีสอนอันชาญฉลาด เมื่อพระองค์แสดงพระธรรมเทศนาจบลงผู้ฟังจะสรรเสริญเสมอว่า “แจ่มแจ้งจริงพระองค์ผู้เจริญ แจ่มแจ้งพระธรรมเทศนาของพระองค์เสมือนหงายของที่คว่ำ เปิดของที่ปิดบอกทางแก่คนหลงทางส่องประทีปในที่มืดให้คนมีจักขุได้เห็นรูป” พระพุทธเจ้าทรงมีจุดมุ่งหมายในการสอน 3 อย่าง คือ

- 1) ทรงสอนให้ผู้ฟังรู้จริงเห็นแจ้งในสิ่งที่ควรรู้ ควรเห็น
- 2) เพื่อให้ผู้ฟังตรองตามแล้วเห็นจริงได้ ทรงแสดงธรรมอย่างมีเหตุผลให้ผู้ฟังไตร่ตรอง
- 3) เพื่อให้ผู้ฟังได้รับผลแห่งการปฏิบัติตาม ทรงแสดงธรรมมีคุณเป็นอัครจริยสามารถทำให้ผู้ปฏิบัติตามได้รับผลตามสมควรแก่กำลังแห่งการปฏิบัติ เพื่อแสดงการจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ พระพุทธองค์ต้องทำตนให้เป็นกัลยามิตร คือเป็นเพื่อนที่ดีเป็นพี่เลี้ยงที่ดี และทำพระองค์เป็นแบบอย่างให้เห็น โดยให้ความเมตตาแก่ผู้เรียนทุกคน ให้อบรมสั่งสอนศิษย์ด้วยความตั้งใจ มีจิตใจหนักแน่น อดทนต่อคำตำหนิ ฝึกฝนอบรมตนเองให้ชำนาญทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ศิษย์ เปิดโอกาสให้ศิษย์ซักถามโต้เถียงได้สอนสิ่งที่ยากให้ง่ายต่อการเข้าใจ สอนจากง่ายไปหายาก ด้วยกระบวนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับศิษย์เป็นรายบุคคล หรือเหมาะสมทั้งหมู่คณะตามพื้นฐานเดิมของศิษย์ที่สอน

ก่อนที่จะดำเนินการสอนพระพุทธองค์ทรงวิเคราะห์ผู้เรียนโดยทรงพิจารณาจรรีจติภูมิ ปัญญาและภูมิหลังของผู้เรียน กล่าวว่พระพุทธเจ้าทรงศึกษาบุคคลที่จะสอนให้ดีกว่าก่อน และเลือกธรรมที่จะสอนให้เหมาะสมกับบุคคล ทรงคำนึงถึงความแตกต่างแห่งอุปนิสัยสมบัติ (Back ground) โดยทรงใช้หลักจิตวิทยา (Psychology) ตรวจสอบอุปนิสัยของผู้ที่จะรับการสอน โดยทรงพิจารณาจาก

- 1) ไอ คิว (I, Q) คือ สติปัญญาของคนนั้น ๆ ว่าอยู่ในระดับใด
- 2) ทศนคติ (Attitude) คือ คนนั้นมีความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งต่าง ๆ ว่าอยู่ในระดับใด
- 3) ความถนัด (Aptitude) คือ รู้ว่คนนั้นมีความถนัดด้านใด อาชีพอะไร
- 4) ความสนใจของแต่ละคน (Interest)

ในการประชุม เจ้าคณะพระสังฆาธิการและผู้รับผิดชอบโรงเรียนวิถีพุทธ ณ หอประชุมใหญ่พุทธมณฑล เมื่อวันอังคารที่ 13 กรกฎาคม 2547 เจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ) เจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก กรรมการมหาเถรสมาคม ได้กล่าวสัมโมทนียกถาตอนหนึ่งว่า

“การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของประเทศชาติบ้านเมือง ซึ่งทุกท่านมีความเข้าใจกันดีอยู่แล้ว ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อการศึกษาในประเทศไทยนั้นมีสูงมาก และเป็นเหตุให้เกิดการปฏิบัติต่าง ๆ ที่ดงามปรากฏอยู่จนกระทั่งถึงปัจจุบัน เช่น แม้แต่การไหว้ครูก่อนที่จะเรียนนักเรียนทุกคนต้องกล่าวพร้อมกันว่า “ปาเจรา จรียา โหนติ ครูอาจารย์เป็นผู้ทรงคุณอันประเสริฐยิ่ง เป็นผู้สอนศิลปวิทยา” แม้จะเป็นของเก่าในปัจจุบันก็ยังใช้อยู่เพียงเท่านี้ ก็เป็นการแสดงให้เห็นว่า พระพุทธศาสนาเข้าไปเกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศชาติบ้านเมืองอย่างไร และการเข้าไปเกี่ยวข้องนั้น ทำให้เกิดความดงามโดยประการต่าง ๆ ซึ่งไม่สามารถจะกล่าวได้ว่าเกิดความดงามอย่างไรบ้าง โดยรายละเอียดกล่าวว่า ประเทศไทยที่คงความเป็นไทย ไม่ตกเป็นทาสในทางความคิดสติปัญญาของฝ่ายอื่น ก็เพราะพระพุทธศาสนานั้นเอง

สำหรับพระเถรานุเถระ และท่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ ฝ่ายสงฆ์ จึงมีส่วนสำคัญมากในการที่จะเพาะเลี้ยงให้เยาวชนเด็กไทย มีความงดงามดังแต่ก่อน แม้จะไม่เทียบเท่าจุดประสงค์สำคัญ ก็คือ รักษาความเป็นอิสระทางสติปัญญาของคนในชาตินั้นเอง ซึ่งการตกเป็นทาสทางสติปัญญา ไม่มีตัวตนแต่บางที่ที่ตกเป็นทาสแล้ว ไม่รู้ตัวเลยทั้งความเป็นไทยเสียหมด ลืมว่าไทยเรามีความงดงามอย่างไร โรงเรียนวิถีพุทธที่เกิดขึ้น จึงเป็นแหล่งสำคัญที่จะเพาะเลี้ยงให้เกิดความดงามดังกล่าว ถ้าฝ่ายพระสงฆ์ไม่สนใจ ทำเป็นวางเฉย ถือว่าธุระไม่ใช่กันไป ก็จำทำให้เด็กไทยขาดความเป็นไทย กลายเป็นทาสทางสติปัญญา และเมื่อนั้น ก็จะรู้สึกตัวกันว่าบ้านเมืองของเราเป็นอย่างไรกันไปเสียแล้ว ปัจจุบันนี้ ก็บ่นว่าเปลี่ยนแปลงแปรผันไป แต่จะทำอย่างไรจึงจะได้ให้กลับคืนมาได้ โรงเรียนวิถีพุทธจึงเป็นแหล่งหนึ่งที่จะทำอย่างนั้นได้

ฉะนั้น การจัดการเรียนการสอน จึงสรุปได้ว่า มวลประสบการณ์ และการกระทำทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ น่าสนใจและผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนด การรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัว พร้อมทั้งจะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญา หรือพูดง่าย ๆ ว่าเป็นกิจกรรมที่ทำทลายความคิดของผู้เรียน สามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียน เกิดการเคลื่อนไหว ช่วยให้ ผู้เรียนเกิดความจดจ่อในการคิด สนุกที่จะคิด

7. บทสรุป

สรุปได้ว่า ประเทศไทยนั้นมีการนับถือพระพุทธศาสนาเป็นเวลายาวนานโดยเป็นสถาบันหลักและเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติไทย เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยมาเป็นเวลาอันช้านาน ซึ่งหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา นั้นมุ่งส่งเสริมให้มีการคิดอย่างมีเหตุผล และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แต่พบว่าในปัจจุบันนี้ สภาพสังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอันมาก ประชาชนในอดีตมีชีวิตอยู่กับครอบครัว มีพุทธศาสนา มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นรากฐานของทัศนคติและค่านิยมในการดำรงชีวิตทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข แต่การเพิ่มของประชากรประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่สูงขึ้น รวมทั้งการนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของประชาชน ทำให้ประชาชนหันมานิยมความเจริญทางด้านวัตถุมากขึ้นและละเลยด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยขาดความตระหนักว่าคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมากในการกำหนดความสงบสุขของสังคม

8. เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2540). *คู่มือพระสังฆาธิการ ว่าด้วยเรื่องการคณะสังฆาธิการและการพระศาสนา*. กรุงเทพฯ : การศาสนา, 2540.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *วัดจะมีส่วนรับภาระและจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้อย่างไร* สกศ. (กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *การวางแผนการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เกรียงไกร จันทะแจ่ม, ร้อยเอก. (2559). *การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา ในโรงเรียนสัตยาไส จังหวัดลพบุรี*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2551). *การบริหารงานวิชาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศูนย์สื่อเสริม.
- พระชัยสุภะดี นริสสุโร (ไตรรัตน์). (2559). *การจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนมัธยมวัดดาวคะนอง เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มันแกยติ โกศลนิรติวงศ์. (2541). *ทฤษฎีและเทคนิคในการให้คำปรึกษาพุทธธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 1. (กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น).
- ระวีวรรณ ศรีศรีรามครัน. (2552). *เทคนิคการสอน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สนธิ อินทรโกศล และคณะ. (2551). การศึกษาทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุดา ใบแย้ม. (2551). แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 2. ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนาวิชาชีพครู.
- สุมิตร คุณานุกร. (2551). หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2549). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

วัฏสงสารกับไวรัสโควิด 19 ให้บทเรียนอะไรแก่ชีวิตมนุษย์

Cycle of life and Virus19 Effect for Worthy of Human

พระครูภาวนาโชติคุณ (ก๊วยไฮ้ ชุตินฺธโร)¹

บรรณาธิการ วารสารภาวนาสารปริทัศน์¹

Phrakhrupowwanachotikhun (Kuihai Chutintaro)¹

Chief Editor, Wishing Journal Review (WJR)¹

บทคัดย่อ

ไวรัสโควิด 19 ให้บทเรียนอะไรแก่ชีวิตมนุษย์ เป็นอนุสติ เรื่องโรคระบาดในสมัยโบราณก็คงเหมือนกับโรคระบาดในสมัยปัจจุบัน แต่ในสมัยปัจจุบันโรคระบาดมีความน่ากลัวอีกเท่าตัว อย่างที่มีข่าวว่าโรคโคโรนาไวรัส (Covid-19) เป็นอาวุธชีวภาพ โรคระบาดในสมัยปัจจุบัน จึงน่ากลัวไม่แพ้สงครามโลกที่ทำร้ายกันด้วยอาวุธ สงครามโลกที่ทำร้ายกันด้วยอาวุธ (ปรมาณู) ครั้งที่ 2 คิดว่าน่ากลัว แต่สงครามโรคโควิด-19 เป็นที่น่าสะพรึงกลัว และน่ารังเกียจกว่า แม้แต่สำหรับคนที่เคยรักใคร่ใกล้ชิดกัน การแสดงความห่วงใยต่อกันอย่างปกติทำไม่ได้ เมื่อได้เห็นโศกศพเพื่อนร่วมโลกที่ตายเพราะโรคระบาด ซึ่งขนย้ายไปเผาเป็นทิวแถว ก็นึกถึงศพที่ทิ้งเกลื่อนกลาดรอบเมืองเวสาลีในสมัยพุทธกาล คิดว่าคงมีสภาพเหมือนกัน เพียงแต่ว่า ข้างศพเหยื่อโควิด-19 ไม่มีผู้คนอยู่ใกล้เลย เพราะกลัวเชื้อโรคจากศพ ส่วนที่กองศพของชาวเมืองเวสาลีนั่นเชื่อกันว่า มี “อมนุษย์” (หรือวิญญาณของผู้ตาย) ร่ายล้อมเต็มไปหมด

คำสำคัญ : วัฏสงสาร, โควิด 19, บทเรียนชีวิตมนุษย์

Abstract

What is the Virus19 given reason for human remind? We all know well for this case as the same of antiacne disease up to now. But nowadays it rather awful more than before. Example for corona-19 come from biological weapon. So that disease from nowadays has been more before such as 2nd world war was attracted human by bad weapon (Nuclear). Therefore, corona-19 must be awful and ugly more than before. Even everyday life for close people cannot be meet and communicate on face then died because of this disease the cremate them. In the ancient time at Visary city had been got crisis like this too. From their bodies as concern with corona-19 had been “In Humans” or date of spirit as all cover places.

Keywords : Cycle of life, Virus19, Worthy of Human.

1. อุทกภัยในวงจรชีวิตมวลมนุษย์

วิญญูสงสารกับไวรัสโควิด 19 ให้บทเรียนอะไรแก่ชีวิตมนุษย์ เป็นอนุสติ เรื่องโรคระบาดในสมัยโบราณ ก็คงเหมือนกับโรคระบาดในสมัยปัจจุบัน แต่ในสมัยปัจจุบันน่ากลัวกว่า เพราะการสื่อสารถึงกันมีมากขึ้นด้วย เป็นยุคข่าวสาร มี “การเมือง” ทั้งในแต่ละประเทศและระหว่างประเทศผสมโรง ทำให้โรคระบาดมีความน่ากลัวอีกเท่าตัว อย่างที่มีข่าวว่าโรคโคโรนาไวรัส (Covid-19) เป็นอาวุธชีวภาพ โรคระบาดในสมัยปัจจุบัน จึงน่ากลัวไม่แพ้สงครามโลกที่ทำร้ายกันด้วยอาวุธ สงครามโลกที่ทำร้ายกันด้วยอาวุธ (ปรมาณู) ครั้งที่ 2 คิดว่าน่ากลัว แต่สงครามโรคโควิด-19 เป็นที่น่าสะพรึงกลัว และน่ารังเกียจกว่า แม้แต่สำหรับคนที่เคยรักใคร่ใกล้ชิดกัน การแสดงความห่วงใยต่อกันอย่างปกติทำไม่ได้ เมื่อได้เห็นโศกศพเพื่อนร่วมโลกที่ตายเพราะโรคระบาด ซึ่งขนย้ายไปเผาเป็นทิวแถว ก็นึกถึงศพที่ทิ้งเกลื่อนกลาดรอบเมืองเวสาลีในสมัยพุทธกาล คิดว่าคงมีสภาพเหมือนกัน เพียงแต่ว่า ข้างศพเหี่ยวโควิด-19 ไม่มีผู้คนอยู่ใกล้เลย เพราะกลัวเชื้อโรคจากศพ ส่วนที่กองศพของชาวเมืองเวสาลีนั่นเชื่อกันว่า มี “อมนุษย์” (หรือวิญญาณของผู้ตาย) ร่ายล้อมเต็มไปหมด

ในอดีตกาลมีตำนานเล่าขานว่า เมื่อครั้งพุทธกาล กรุงเวสาลีเกิดทุพภิกขภัย ฝนแล้งข้าวกล้าตาย เกลื่อนกลาด ชาวเมืองมากมายล้มตายเพราะความอดอยากและโรคห่า (อหิวาตกโรค) ระบาด ต้องนำศพมากมายไปทิ้งนอกเมือง ครั้นพวกอมนุษย์ได้กลิ่นคนตายก็พากันเข้าพระนคร รบกวนมนุษย์ที่ยังมีชีวิตอยู่ บรรดาเจ้าลิจฉวีจึงตกลงให้เชิญเสด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาโปรด

เมื่อสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จถึงเขตแดนนครเวสาลี ฝนโบกขรพรรษก็โปรยเม็ดลงมา ซากศพทั้งปวงถูกน้ำล้างสู่แม่น้ำคงคาจนหมดสิ้น และเมื่อพระองค์เสด็จถึงกรุงเวสาลี ท้าวสักกะจอมทวยเทพและหมู่เทพก็เสด็จมา ยังผลให้อมนุษย์ (ภูตผี) ทั้งหลายต้องหลบหนีไปจากเมืองเวสาลี

จากนั้นพระพุทธเจ้าได้ตรัสเรียกพระอานนท์สั่งว่า ดูก่อนอานนท์ เธอจงเรียนรัตนสูตรนี้ ถือเครื่องประกอบพิธีกรรม เทียวเดินไประหว่างปราการ 3 ชั้นแห่งกรุงเวสาลีกับพวกเจ้าลิจฉวีราชกุมาร ทำพระปริตร แล้วได้ตรัสรัตนสูตร พอพระเถระกล่าวว่า **ยงกิลยจิ** เท่านั้นพวกอมนุษย์ทั้งหลายก็หลบหนีไปจนหมดสิ้น โรคภัยทั้งหลายก็หมดสิ้นไป

เนื้อหาของบทสวดรัตนสูตรนี้ โดยหลักเป็นการกล่าวถึงคุณแห่งพระรัตนตรัยคือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ โดยส่วนแรกเป็นการประกาศให้เหล่าภูตคัมภีร์ครองรักษาพวกมนุษย์ที่นำเครื่องพิธีกรรม มาบวงสรวงทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน ซึ่งพิธีกรรมนี้หมายถึงการทำบุญตามหลักพุทธศาสนา ส่วนที่ 2 เป็นการบรรยายคุณพระรัตนตรัยว่าเป็นรัตนอันประเสริฐสุด และส่วนที่ 3 เป็นการประกาศให้ภูตทั้งหลายจงนมัสการพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ และอำนวยการให้สรรพสัตว์เหล่านี้มีความสุข (ขุททก. อฎ. (ไทย) 141-144)

สำหรับการสวดมนต์เพื่อโรคโควิด-19 นี้ ไม่เพียงเฉพาะเมืองไทยหรือเมืองพุทธเท่านั้น ทางด้านกรุงวาติกันซึ่งเป็นศูนย์กลางแห่งศาสนาคริสต์ นำโดยสมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสก็ได้สวดภาวนาให้กรุงโรมพ้นจากโรคระบาด ไมค์ เพนซ์ รองประธานาธิบดีสหรัฐ ได้ร่วมสวดมนต์กับสมาชิกที่ทำเนียบขาวเพื่อเป็นกำลังใจสู้ไวรัสโคโรนา ด้านองค์ดาไลลามะก็ได้ชวนสวดมนต์ป้องกันไวรัสเช่นกัน

2. ความหมายและขอบข่ายของวิญญูสงสารวงเวียนแห่งชีวิต

วิญญูสงสาร พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน แปลว่าการเวียนว่ายตายเกิด ผู้เขียนเข้าใจว่าเป็นการแปลแบบอรรถาธิบาย คือแปลเอาใจความเป็นใหญ่ ซึ่งหมายถึงการที่จิตหรือใจหรือธาตุรู้หรือมโนวิญญาณดวงหนึ่งๆ เวียนว่ายไปจุติ (เกิด) หรือปฏิสนธิในภพใดภพหนึ่งหรือภูมิใดภูมิหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นภพน้อยหรือภพใหญ่ หรือภพเดิมภูมิเดิมรอบใหม่ไม่มีที่สิ้นสุดไม่หยุดไม่หย่อน ออกจากภพหนึ่งก็ไปสู่อีกภพหนึ่งเรื่อย ๆ ไปไม่มีที่สิ้นสุด ตามอำนาจของ วิญญู 3 คือ กิเลสวิญญู กรรมวิญญู วิบากวิญญู พาให้เป็นไป มนุษย์ทุกคนสัตว์เดรัจฉานและอสุรกายทุกตัว ที่เกิดมาในภพนี้ ต่างก็เป็นอย่างเดียวกัน คือ เกิด แก่ เจ็บ ตาย หรือ อุบัติขึ้น ตั้งอยู่ แล้วก็ดับไป (พระราชมุนี (ป.อ. ปยุตฺโต), 2528 : 118)

สังสาร หรือ **สงสาร** แปลว่า ความท่องเที่ยวไป ในทางศาสนาพุทธ หมายถึง การเวียนว่ายตายเกิด มิใช่หมายถึงความรู้สึกหวั่นไหวด้วยความกรุณาเมื่อเห็นผู้อื่นได้รับความทุกข์

สังสารวิญญู แปลว่า ความท่องเที่ยวไปในอาการที่เป็นวิญญู การหมุนวนอยู่ในการเวียนว่ายตายเกิด เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **วิญญูสงสาร**

สงสารวิญญู หมายถึง การเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในภพภูมิต่าง ๆ ของสัตว์โลกด้วยอำนาจ กิเลส กรรม วิบาก หมุนวนอยู่เช่นนั้นตราบเท่าที่ยังตัดกิเลส กรรมวิบากไม่ได้

วิญญูสงสาร คือ วิญญู แปลว่าหมุนรอบหรือหมุนวน กับ สงสาร คือ ความสลดหดหู่ใจ มักเรียกว่า ความน่าสงสาร เป็นอาการของจิตหรือใจหรือมโนวิญญาณ ที่มองเห็นโทษเห็นภัยในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่มีอยู่เป็นอยู่ หรือจะมีจะเป็นในอนาคตต่อไป เป็นสิ่งที่ไม่เจริญตาไม่เจริญใจ ไม่น่ารื่นรมย์ เป็นสิ่งที่มีความทุกข์ทรมานแฝงอยู่ น่าเบื่อหน่าย น่าสงสารผู้ไม่รู้ตัวติดจมอยู่กับสิ่งเหล่านั้น

เราคงจะไม่เป็นเช่นนั้น ทั้งนี้เพราะกิเลสตัณหาอะวิชชาปิดบังเอาไว้ ทำให้ตกอยู่ในอาการของคนประมาทปุณคนธรรมดา จะมองเห็นแต่ความน่าสงสารของคนอื่น มักมองไม่เห็นความน่าสงสารของตัวเอง เนื่องจากขาดโอปะนะยิโก คือการน้อมเข้ามาหาตน คิดว่าคงเป็นแต่เขา มัวเมาทำให้ติดจมอยู่ในอาการของความน่าสงสารนั้น วนไปเวียนมาไม่มีที่สิ้นสุด ท่านอุปมาอุปมัยเหมือนมดแดง ไต่ขอบภาชนะที่เป็นวงกลม ไต่ไปหนานานเท่าใดก็ไม่เห็นที่สิ้นสุด ไม่ทราบว่าจะเมื่อใดจะรู้ตัว และรู้จักวิญญูสงสารมองเห็นโทษภัย ในการติดอยู่จมอยู่กับวิญญูสงสาร และหาทางหลีกเลี่ยงไปเสียจากวิญญูสงสารนั้น

ความน่าสงสารเป็นเรื่องใหญ่ เกี่ยวข้องกับมนุษย์ทุกชาติ ทุกภาษา ทุกศาสนาเป็นอย่างไรการได้เกิดมาเป็นมนุษย์ท่านว่าเป็นลาภอันประเสริฐ เนื่องจากภพภูมิมนุษย์เป็นภพภูมิที่มีความพร้อมที่จะรองรับคุณธรรม ศีลธรรมจริยธรรมมากกว่าภพภูมิอื่น ๆ มนุษย์ สัตว์เดรัจฉาน อสุรกาย บางประเภท แม้จะมีร่างกายและจิตใจ เช่นเดียวกับมนุษย์ แต่ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีในกรอบของคุณธรรมศีลธรรม มนุษย์มีมากกว่าสัตว์เดรัจฉาน ถ้ามนุษย์ที่เกิดมาไม่มีคุณธรรมศีลธรรมจริยธรรม มนุษย์ก็ไม่ต่างอะไรจากสัตว์เดรัจฉาน และอาจจะโหดร้ายยิ่งกว่าสัตว์เดรัจฉานเสียอีก มนุษย์ที่เกิดมาแล้ว มิได้ใส่ใจทำบุญทำกุศล สะสมบุญบารมีให้แก่ตัวเอง ก็ไม่ต่างอะไรจากสัตว์เดรัจฉาน คือเกิดมาใช้กรรม เกิดมาใช้เวร หมดยายุขัยแล้วก็ตายไป (ราชบัณฑิตยสถาน, 2548: 65-66)

3. ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐในวัฏสงสารของมนุษย์

มนุษย์แม้จะมีหลายเผ่าพันธุ์ หลายชาติ หลายภาษา หลายความเชื่อ หลายศาสนา ต่างก็มีร่างกายและจิตใจ เป็นองค์ประกอบสำคัญเหมือนกันถิ่นที่อยู่ของมนุษย์แม้จะอยู่คนละแห่ง แต่ก็อยู่โลกอันเดียวกัน สมัยก่อนห่างกันไกลกันมาก ไม่สามารถไปมาหาสู่กันได้ แต่ปัจจุบันยานพาหนะเจริญก้าวหน้าขึ้น สามารถไปมาหาสู่กันได้ทุกที่ ความสำคัญของเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา น่าจะลดน้อยถอยลง ความเมตตาสงสารซึ่งกันและกันในกลุ่มมนุษย์น่าจะมีมากขึ้น

มนุษย์ทุกชาติทุกภาษาทุกศาสนา มีความต้องการพื้นฐานเหมือนกัน คือต้องการอยู่ดี กินดี มีความสุข ร่างกายต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ยานพาหนะ เครื่องมือสำหรับทำงาน จิตใจต้องการความรื่นรมย์ ความสะดวกสบาย ความสุขสงบเย็น การศึกษาเล่นเรียนจากคนรุ่นก่อน ทำให้มนุษย์สามารถดำรงฐานะอยู่ได้ และเจริญก้าวหน้าเรื่อยมา การศึกษากับการปกครองเป็นเรื่องสำคัญ ที่จะทำให้นมนุษย์อยู่กันเป็นหมู่เหล่าได้อย่างมีความสุข

มนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความทุกข์ยากลำบาก เนื่องจากเกิดมามีร่างกาย ร่างกายต้องการอาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่มเกิดมาใหม่ ๆ ผู้ทำให้เกิดต้องรับผิดชอบบำรุงเลี้ยงดู ถ้าเขามีความรับผิดชอบดี ก็จะสบายและเจริญเติบโตจนรู้จักรับผิดชอบ ทำมาหากินเลี้ยงดูตนเองได้ถ้าเขาไม่รับผิดชอบก็จะลำบาก อาจจะถูกปล่อยให้ตายเสียตั้งแต่ยังเล็ก เมื่อเจริญวัยขึ้นพอที่จะทำมาหากินเลี้ยงดูตนเองและผู้เกี่ยวข้องที่มีบุญคุณต่อกันสืบต่อกันไป มนุษย์ทุกหมู่เหล่าต้องดิ้นรนชวนขวายทำมาหากินเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนปรารถนา หาไม่หยุดหย่อน ไม่หากก็กลัวจะไม่มีอยู่ไม่มีกิน ไม่มีใช้การกินการหา เป็นความทุกข์ยากลำบาก เป็นความน่าสงสารของมนุษย์ประการที่หนึ่ง การทำมาหากินของมนุษย์ นอกจากจะเกิดความยุ่งยากลำบากแล้วยังเป็นบ่อเกิดแห่งการต่อสู้แย่งชิง เนื่องจากต่างคนต่างก็แสวงหา ต่างคนต่างก็จะเอาให้ได้ การต่อสู้แย่งชิงกันก็เกิดขึ้น กลายเป็นการลักขโมย ติชิงวิ่งราว หลอกหลวง คดโกงกันขึ้น นอกจากต่อสู้แย่งชิงระหว่างมนุษย์ด้วยกันเองแล้ว บางครั้งมนุษย์ก็แย่งชิง

กับสัตว์เดรัจฉาน เปียดยืนข่มเหงสัตว์เดรัจฉานผู้มีกำลังอ่อนด้อยกว่า กลายเป็นกรรมวิภูษะ วิชาวิภูษะ เกิดขึ้นตรองความสงบสุขของมนุษย์ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

เนื่องจากกรรมบางอย่างแม้เปลี่ยนภพเปลี่ยนชาติไปแล้ว ก็ยังตามให้ผลอยู่ เมื่อมนุษย์หาสิ่งที่ต้องการ มาได้สมปรารถนาแล้ว มนุษย์จะมีความรู้สึกทวงหาสิ่งเหล่านั้น จะพยายามรักษาสິงของเหล่านั้นเอาไว้ เพื่อประโยชน์ตนและผู้เกี่ยวข้อง หามาได้แล้วก็มายุ่งยากเรื่องการเก็บรักษาอีก ความทวนทวนกลายเป็นความ ห่วงใย จะหนีโลกก็ไม่ได้ต้องคอยเฝ้าคอยดูแล นอกจากยุ่งยากลำบากเพราะการหาแล้ว ก็มายุ่งยากลำบาก เพราะการหวง การหวงอีก ความน่าสงสารของมนุษย์ก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น

การต่อสู้แย่งชิงของมนุษย์ เกิดขึ้นทุกหมู่เหล่าเผ่าพันธุ์ แม้เผ่าพันธุ์เดียวกันก็แย่งชิงกัน ยิ่งต่างเผ่าพันธุ์ ความโทธร้ายยิ่งเพิ่มมากขึ้นกลายเป็นสงครามประหัตประหารกันซึ่งหน้าเปิดเผย ชนิดใครดีใครอยู่ ประวัติอัน ยาวนานของมนุษยชาติ ชี้ให้เห็นความน่าสงสารของเหล่านมนุษย์มีมากมาย เมื่อใดหนอห่มมนุษย์จึงจะอยู่กัน อย่างสันติสุข

ความต้องการของมนุษย์มีหลายสิ่งหลายประการ นอกจากหามาเพื่อกินเพื่อใช้ เพื่ออาศัย เพื่อรักษา โรคแล้ว ยังหามาเพื่ออามฉันะ หามาเพื่อเกียรติยศชื่อเสียงอีก ยิ่งหลายอย่างหลายประเภทขึ้น ความยุ่งยาก ลำบากของมนุษย์ยิ่งทวีขึ้นเป็นเงาตามตัว ไฟกิเลสโลภ โมหะกระหน่ำ เผาผลาญจิตใจของมนุษย์ตลอดเวลา น่าสงสารมนุษย์เหล่าผู้ไม่รู้จักรักรณะเครื่องแก้กิเลส ไม่รู้จักบรรเทาไฟกิเลสมิให้ลุกลามเกินความพอดี ไฟกิเลสโลภ ไฟกิเลสโกรธ ไฟกิเลสหลง ก็กระหน่ำความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และสุดท้ายโลกทั้งโลกก็จะ ลุกเป็นไฟ โหมไหม้เหล่านมนุษย์โดยไม่เลือกหน้า โอ้ย มันช่างน่าสงสารเหล่านมนุษย์ผู้ไม่รู้จักคิด ไม่รู้จักธรรมแท้ นอกจากทุกข์ที่เกิดจากเหตุภายนอก จะรุมร่ำมนุษย์ตลอดเวลาแล้ว มนุษย์ยังมีทุกข์ที่เกิดจากเหตุภายใน รุมร่ำเพิ่มเข้าไปอีก

นั่นคือความเปลี่ยนแปลงภายในร่างกายของมนุษย์เอง มันเกิดขึ้นมีขึ้นตลอดเวลา ไม่ยกเว้นให้ใคร กล่าวคือ ร่างกายของมนุษย์ทุกคนที่เกิดมาจะเปลี่ยนแปลงไปตามกฎอนิจจัง คือไม่เที่ยง จะขลุกอยู่กับความ ทุกข์นานาประการเรียกว่าทุกข์ และสุดท้ายจะพบกับความเสื่อมสลาย ว่างเปล่า เรียกว่าอนัตตา คือ ไม่มี ตัวตนแน่นอน หมุนเวียนเปลี่ยนไปตลอดเวลา

ร่างกายมนุษย์ไม่ว่าชาติใดภาษาใดเผ่าพันธุ์ใด สูงต่ำดำขาว ชีหรือหรือสวยงามเพียงใดก็ตาม จะมีการ เปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเรื่อย ๆ จะมีโรคภัยไข้เจ็บคอยรบกวนเบียดเบียน ตามอำนาจของกรรมวิภูษะ วิชาวิภูษะ บันดาลผลให้เป็นไป บางทีเกิดมาร่างกายพิกลพิการไม่สมประกอบบางคนเกิดมาวิกลจริต หาความสุขความ เจริญไม่ได้ บางคนเป็นมาแต่กำเนิด บางคนก็มาเกิดเป็นในภายหลัง เนื่องจากมีกรรมบีบคั้นทรมานปรุงแต่งให้ เป็นไปการเปลี่ยนแปลงภายในร่างกายของมนุษย์เกิดขึ้นมีขึ้นตลอดเวลาตามกฎอนิจจังคือความไม่เที่ยงนาน ๆ ไปกลายเป็นแก่ชรา กำลังวังชาจะลดน้อยถอยลง

ขณะเดียวกันก็จะมีโรคภัยไข้เจ็บคอยรบกวนเบียดเบียนโรคหนึ่งหายไปโรคใหม่เกิดขึ้นแทน รักษาเยียวยากไม่หยุดไม่หย่อน ยิ่งแก่ชรา ยิ่งหนักหนาขึ้นไปอีกป่วยง่ายหายยาก และสุดท้ายทุกคนไม่ว่าชาติใดภาษาใด ล้วนจะต้องตายจากกันไป เกิดเท่าใดตายเท่านั้น หลายคนคิดว่าตายแล้วสูญ คือไม่มีอะไร ทุกอย่างจบสิ้นไป คนคิดเช่นนี้เป็นคนเห็นตนครั้งเดียว คือ เห็นว่าตนเองหรือร่างกายเท่านั้น

จิตหรือใจหรือผู้รู้หรือมโนวิญญาณนั้นเป็นใคร ใช้เราหรือเปล่า ร่างกายเสื่อมสลายผุพังแล้ว เขาไปไหนไปอย่างไร เป็นอย่างไรปกติวันที่ 3 หลังการตายเกิดขึ้น เขาจึงจะรู้ว่าตายแล้วสูญหรือไม่สูญ จบสิ้นหรือไม่จบสิ้นซึ่งเมื่อถึงวันนั้น แก่ไขอะไรไม่ได้แล้ว หหมดหวังหมดโอกาสที่จะใช้ร่างกายทำประโยชน์ให้ตนเองแล้ว น่าเสียดายมาก คนไม่ได้ศึกษาเรื่องศีล สมาธิ ปัญญา ไม่เข้าวัดเข้าวาศึกษาปฏิบัติธรรมหมดโอกาสที่จะรู้จิตเห็นใจตนเองอย่างแจ่มชัด ทำให้เห็นผิด คิดผิด ทำผิด จากทำนองคลองธรรมหลายอย่างหลายประการมรรคผลนิพพาน ไม่ได้อยู่ในความหวังของเขาเลยคนส่วนใหญ่เห็นผิดกันอยู่เช่นนี้ (ขุททก. อฏฐก. (ไทย) 171-173)

เพื่อเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจ หรือสร้างภูมิคุ้มกันให้บรรดาพุทธศาสนิกชนทั่วไป ซึ่งมีผลสืบเนื่องต่อการดำรงวิถีชีวิตมาอย่างต่อเนื่อง ที่มีพิธีการปฏิบัติปลีกย่อยตามศรัทธาความเชื่อที่แตกต่างกันออกไปตามภูมิภาคนั้น ๆ เช่น พิธีการสวดสะเดาะเคราะห์ การสวดสืบชะตา การบายศรีสู่ขวัญ การสวดบูชาพระเคราะห์ การปล่อยนกปล่อยปลา การปฏิบัติศีลภาวนา บรรพชา อุปสมบท การบวชเนกขัมมะศีลจารณี เพื่อบรรเทาความทุกข์จากภายนอกและสร้างพลังภายในให้เข้มแข็งเฉกเช่นกับการสวดบทมนต์สูตรในครั้งอดีตกาล

4. ตำนานการสวดบทรัตนปริตร

ตำนานการสวดบทรัตนปริตร ที่พระพุทธเจ้าทรงให้พระอานนทน์นำสวดเมื่อครั้งเกิด 'โรคระบาด' ในเมืองโวลาลี คือการเผยแผ่มาของตำนานบทสวด "รัตนสูตร" ไส้โรคภัยตั้งแต่สมัยพุทธกาล คือ รัตนสูตรปรบารภ 3 ประการ ณ เมืองไพศาลี อาณาจักรวัชชี ในสมัยพุทธกาล เมืองไพศาลี หรือเวสาลี นครหลวงแห่งอาณาจักรวัชชี มีการปกครองระบอบสามัคคีธรรม (คล้ายกับลักษณะสาธารณรัฐในปัจจุบัน) เป็นเมืองที่มั่งคั่งอุดมสมบูรณ์มีประชาชนอยู่หนาแน่นมีกำแพง 3 ชั้น ซึ่งเรียกว่า "ตรีบุร" แต่ละชั้นห่างกันประมาณ 4 กิโลเมตร มีปราสาทอุทยาน สระโบกขรณีเป็นจำนวนมาก ทางตอนเหนือของเมืองไพศาลีมีป่าใหญ่เป็นพืดขึ้นไปทางเหนือจนจดทิวเขาหิมาลัย เรียกว่าป่ามหาวันมีผู้สร้างกุฎาคารศาลา (เรือนยอด) ถวายไว้เป็นที่ประทับพระพุทธเจ้า

ต่อมาเมืองไพศาลีเกิดข้าวยากหมากแพงฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าแห้งเหี่ยวตาย เกิดทุพภิกขภัยใหญ่และมีโรคระบาดพวกคนยากคนจนอดอยากล้มตายลงเป็นจำนวนมาก ชากศพถูกนำไปทิ้งไว้ นอกเมืองก็ส่งกลิ่นเหม็นตลบไปทพวกมนุษย์ก็พากันเข้าเมืองคนยิ่งล้มตายกันมากขึ้น เกิดอหิวาตกโรคตามมา

เมื่อเกิดภัย 3 ประการคือ ทุพภิกขภัย (ข้าวยากหามาแพง) อมนุษย์ภัย (ภัยจากพวกอมนุษย์) และ พยาธิภัย (ภัยที่เกิดจากโรคระบาด) ขึ้นในเมืองไพศาลีอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน กษัตริย์ลิจฉวีซึ่งมีจำนวนถึง 7,707 องค์ จึงให้ประชาชนประชุมพร้อมกันในสัณฐาคาร (ห้องประชุมใหญ่) เพื่อร่วมกันพิจารณาถอดส่อง ความประพฤติของบรรดากษัตริย์ทั้งหลายว่า ได้ทำความผิดอันใดไว้จึงทำให้เกิดภัยต่าง ๆ ดังกล่าว

เมื่อไม่เห็นว่กษัตริย์ทั้งหลายทำความผิดมีโทษอันใดจึงหาทางระงับภัย 3 ประการนั้น โดยเห็นร่วมกัน ว่าควรกราบทูลนิมนต์พระพุทธเจ้า ซึ่งขณะนั้นประทับอยู่ที่พระนครราชคฤห์ นครหลวงของอาณาจักรมคธ จึง ได้ส่งเจ้าลิจฉวี 2 องค์ เป็นทูตนำเครื่องราชบรรณาการไปถวายพระเจ้าพิมพิสาร ณ พระนครราชคฤห์ กราบทูลเรื่องราวให้ทรงทราบ และกราบทูลของอนุญาตินิมนต์พระพุทธเจ้าเสด็จนครไพศาลี พระเจ้าพิมพิสารได้ ตรัสให้เจ้าลิจฉวีไปกราบทูลนิมนต์ด้วยพระองค์เอง

เจ้าลิจฉวีทั้งสองจึงได้ไปเฝ้าพระพุทธเจ้าทรงรับนิมนต์แล้วจึงทูลขอเวลาตกแต่งหนทางตั้งแต่เมือง ราชคฤห์ ไปจนถึงฝั่งแม่น้ำคงคาเป็นระยะทางประมาณ 80 กิโลเมตร และโปรดให้สร้างวิหารไว้สำหรับพักตาม ระยะทางอีก 5 หลัง พระเจ้าพิมพิสารโปรดให้กัณเฑาะฏนัฏ (ร่มขาว) ถวายพระพุทธเจ้า 2 คันและกัณเฑาะฏนัฏ ภิษุสงฆ์ที่ติดตามอีก 500 รูป รูปละ 1 คัน พระองค์ได้ตามเสด็จไปพร้อมด้วยข้าราชการบริวาร ทรงถวายเครื่อง สักการบูชา ของหอมและทรงบำเพ็ญกุศลถวายทานตลอดทางไปจนถึงฝั่งขวาของแม่น้ำคงคา และทรงส่ง ข้าราชการไปยังเมืองไพศาลีให้ทราบว่า บัดนี้พระพุทธเจ้าได้เสด็จมาถึงฝั่งแม่น้ำคงคาแล้ว

พระเจ้าพิมพิสารโปรดให้จัดเรือ 2 ลำ ตรึง ขนानเข้าด้วยกันให้สร้างมณฑปขึ้นบนเรือขนาน แล้วกราบทูลนิมนต์พระพุทธเจ้าเสด็จขึ้นประทับ พร้อมด้วยภิษุสงฆ์ 500 รูป พระเจ้าพิมพิสารทรง พระดำเนินลงไปในน้ำลึกจนถึงพระศอ (คอ) แล้ว ทรงกราบทูลพระพุทธเจ้าว่าพระองค์จะรอคอยอยู่ที่ ฝั่งแม่น้ำคงคานี้จนกว่าพระบรมศาสดาจะเสด็จ กลับ

ภาพจาก สารานุกรมวิกิพีเดีย

ทางเมืองไพศาลี ซึ่งตั้งอยู่ห่างฝั่งซ้ายของแม่น้ำคงคาขึ้นไปทางเหนือประมาณ 40 กิโลเมตร เมื่อทราบ ข่าวว่าพระพุทธเจ้าทรงรับนิมนต์แล้ว ก็เตรียมปราบทางให้ราบเรียบตั้งแต่ฝั่งซ้ายของแม่น้ำคงคาไปจนถึงเมือง ไพศาลี และสร้างวิหารประจำไว้จำนวน 3 หลัง เตรียมทำการบูชาเป็น ๒ เท่าของพระเจ้าพิมพิสารที่ทรงทำ มาแล้ว เรือขนานนำพระพุทธเจ้าและภิษุสงฆ์ 500 รูป มาในแม่น้ำคงคาเป็นระยะทาง 16 กิโลเมตร ก็ถึงเขต เมืองไพศาลี บรรดากษัตริย์ลิจฉวีก็พากันลุลยนำลงรับเสด็จพระพุทธเจ้าในแม่น้ำคงคาถึถึงพระศอเช่นกัน

ครั้นเรือขนาบเทียบถึงฝั่ง พอพระพุทธเจ้าทรงยกพระบาทแรกอย่างเหยียบฝั่งแม่น้ำคงคา กลุ่มเมฆมหิมาซึ่งแผ่กระจายตั้งเค้ามืดมืดก็บังดาลให้ฝนตกลงมาทำใหญ่ น้ำฝนไหลนองท่วมพื้นดินระดับน้ำสูงถึงเข้าข้างถึงสะเอวบ้าง ถึงคอบ้าง พัดพาเอาซากศพลอยลงแม่น้ำคงคาไปหมด ทำให้ภาคพื้นดินบริสุทธิ์สะอาดโดยทั่วไป (พระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร ป.ธ.9), 2542: 10-12)

บรรดาภิกษุสงฆ์ทั้งหลายก็นำเสด็จพระบรมศาสดาและภิกษุสงฆ์ 500 รูปเข้าพัก ณ วิหารที่สร้างไว้ แล้วถวายทานมากมายเป็น 2 เท่าของพระเจ้าพิมพิสาร ให้ทางเสวตฉัตรกั้นถวายพระพุทธเจ้า ๔ คันกั้นถวายพระภิกษุสงฆ์รูปละ 2 คัน นำเสด็จพระพุทธดำเนินเป็นเวลา 3 วัน ก็ถึงพระนครไพศาลี ขณะนั้นพระอินทร์ได้เสด็จพร้อมด้วยเหล่าทวยเทพมาชุมนุมอยู่ด้วย ทำให้พวกอมมนุษย์ กรงกลัวอำนาจพากันหลบหนีไป

พระพุทธเจ้าเสด็จถึงประตูเมืองไพศาลีในเวลาเย็น ได้ตรัสให้พระอานนท์เรียน "รัตนสูตร" เพื่อเดินจาริกทำพระปริตไปในระหว่างกำแพง 3 ชั้น (ตรีบุร) ในเมืองไพศาลีกับบรรดาภิกษุสงฆ์แล้วตรัส "รัตนสูตร" ขึ้นในกาลครั้งนั้น ที่เรียกพระสูตรนี้ว่า "รัตนะ" เพราะหมายถึง พระรัตนตรัย คือ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะ

เมื่อพระอานนท์เรียนรัตนสูตรจากพระพุทธเจ้าแล้ว ก็เอาบาตรของพระพุทธเจ้าใส่น้ำถือไปยืนที่ประตูเมือง พลากรำลึกถึงพระพุทธคุณตั้งแต่ทรงตั้งความปรารถนาที่จะได้บรรลุพระโพธิญาณ จนถึงทรงแสดงพระธรรมจักกัปปวัตตนสูตรและโลกุตตรธรรม 9 (คือมรรค 4 ผล 4 และนิพพาน 1) แล้วเข้าไปภายในพระนครเดินทำพระปริตไปในระหว่างกำแพงเมือง 3 ชั้น ทำให้พวกอมมนุษย์ที่ยังหลงเหลืออยู่ข้างพากันหนีออกจากเมืองไปหมด พวกชาวเมืองจึงออกจากบ้านของตนถือดอกไม้และของหอม พากันตามบูชาพระอานนท์ที่หล่อมหานมา พระอานนท์เดินทำพระปริตไปทั้งสิ้น

ประชาชนชาวเมืองไพศาลีได้พร้อมใจกันตกแต่งสังฆาคาร กลางพระนคร ด้วยของหอมและผูกพาดานประดับด้วยรัตนชาติ จัดตั้งอาสนะสำหรับพระพุทธเจ้า แล้วเชิญเสด็จพระบรมศาสดามาประทับในสังฆาคาร พระภิกษุสงฆ์และภิกษุสงฆ์ลิจฉวี ตลอดจนประชาชนชาวเมืองไพศาลี ได้พากันมานั่งล้อมพระพุทธเจ้า พระอินทร์พร้อมเทพบริวารก็มาเฝ้าด้วย ครั้นพระอานนท์ทำพระปริตอารักขาทั่วพระนครแล้วก็กลับมาเฝ้าพระพุทธเจ้า พระบรมศาสดาจึงตรัสรัตนสูตรอีกครั้ง หนึ่งรวม 14 คาถา แล้วพระอินทร์ได้ผูกคาถา (ฉันท) ต่ออีก 3 คาถา

พระพุทธเจ้าได้ประทับอยู่ที่เมืองไพศาลี และตรัสเทศนารัตนสูตรทุกวันรวม 7 วัน เมื่อทรงเห็นว่าภัยทุกอย่างสงบเรียบร้อยแล้วจึงตรัสลาภิกษุสงฆ์และชาววัชชีทั้งหลายเสด็จกลับราชคฤห์ครั้งนี้ มีประชาชนมาบูชาสักการะถวายแก่พระองค์เป็นการยิ่งใหญ่ เรียกว่า "คังโคโรหณสมามคม" คือการชุมนุมใหญ่ในโอกาสที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงแม่น้ำคงคา

5. สงครามโรคกับ สวดบทรัตนสูตร” ไล่โควิด-19

ในขณะที่มวลมนุษยทั้งโลกผจญภัย “สงครามโรค” อย่างหนัก คือ การเผชิญกับโรคระบาดไวรัสที่เริ่มจากเมืองอู่ฮั่น (มณฑลหูเป่ย์) ประเทศจีน หรือโรค Coronavirus ซึ่งต่อมาเรียกว่า “โควิด-19” นั้นแหละ โรคโควิด-19 ที่กำลังระบาดหนักอยู่ขณะนี้ เห็นจะเทียบได้กับ “สงครามโลก” ที่เดียว เพราะก่อผลกระทบเสียหายถึงทรัพย์สินและชีวิตมนุษย์ไปมากมายไปทั่วโลก มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าในทุก ๆ 100 ปี มีโรคระบาดใหญ่เกิดขึ้นในโลกครั้งหนึ่ง เขาว่า การเกิดโรคระบาดเป็นการทำความสะอาดขยะมนุษย์ (Human Clean Sweep) โลกนั่นเอง ระยะ 100 ปี มีข้อมูลหลักฐานประกอบ ที่ว่านั่น ดังนี้

ปี ค.ศ. 1720 (พ.ศ. 2263) เกิดกาฬโรค

ปี ค.ศ. 1820 (พ.ศ. 2363) เกิดอหิวาตกโรค

ปี ค.ศ. 1920 (พ.ศ. 2463) เกิดไข้หวัดใหญ่

ปี ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) เกิดโรคโควิด-19 (Corona virus)”

ตัวอย่างประกอบบทสวดรัตนสูตร 6 ตัวอย่าง พอสังเขป ดังนี้

บทที่ 1 “ยานีธ ภูตานิ สภาคตานิ ภูมมานิ วา ยานิว อนตลิกเข สพเพว ภูตา สุมนา ฆวนตุ อโทปิ สกกจจ สุนนตุ ภาสิดิ ฯ”

แปลว่า “ภูต (วิญญาณที่เกิดเป็นชีวิตแล้ว) ทั้งหลายเหล่าใด ไม่ว่าจะอยู่บนพื้นดิน หรืออยู่ในอากาศ (อวกาศ) ก็ขอให้ตาย ณ ที่นี้ ขอให้ภูตทั้งหมดจงมีน้ำใจดีฟังคำกล่าว (ในรัตนสูตร) ด้วยความเคารพ ” และคำว่า “ภูต” (ในรัตนสูตรนี้) หมายถึง สัตว์โลกในปรโลก ซึ่งเป็นชีวิตหนึ่ง แปลจากคำว่า “ภูตานิ” ส่วนอมมนุษย์ (ภูต) ที่อยู่บนพื้นดิน แปลจากคำว่า “ภูมมานิ” (ซึ่งไทยเรารู้ว่าเป็นพระภูมิเจ้านั้นนักรบมัง) และอมมนุษย์ที่อยู่ในอากาศ แปลจากคำว่า “อนตลิกเข คำว่า อนตลิกเข นี้ มักจะแปลกันว่าในท้องฟ้า แต่ความจริง รวมไปถึง “อวกาศ” ด้วย) เป็นต้น

บทที่ 2 “ตสฺมา หิ ภูตานิ สาเมถ สพเพ เมตตํ กโรถ มานุสฺสียา บขาย ทิวา จ รตโต จ นรณติ เย พลี ตสฺมา หิ เน รกฺขถ อปฺปมตฺตา ฯ”

แปลว่า “ฉะนั้น ภูตทั้งหลายเอ๋ย ขอท่านจงฟัง ขอให้ท่านเป็นมิตรกับชาวมมนุษย์ หม่อมมนุษย์ที่น่าเครื่องพลีกรรม (สิ่งของและอาหารที่นำมาทำบุญ) แก่พวกท่าน ทั้งในกลางวัน และกลางคืน ท่านทั้งหลายจงปกป้องคุ้มครองพวกมนุษย์ เหล่านั้น อย่าได้ประมาท (อย่าลืม)”

บทที่ 3 “ยํ ภิกฺขุ วิตฺติ อธิ วา ทูริ วา สคฺเคสุ วา ยํ รตนํ ปณฺธิตํ นโน สม อตฺถิ ตถาคเตน อิทมปิ พุทฺเธ รตนํ ปณฺธิตํ ฯ”

แปลว่า “ทรัพย์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือรัตนะ (ของมีค่า) อันดงามสูงส่ง ในโลกนี้หรือในโลกอื่น หรือในสวรรค์ชั้นใด ๆ ก็ตาม ที่จะเสมอด้วยพุทธรัตนะ (หมายถึง พระพุทธเจ้า) ไม่มีเลย ด้วยสัจจะ (สัจจวาจา) นี้ขอความสวัสดิ์ (ความปลอดภัย) จงเกิดมี” (ตั้งแต่พระคาถาบทที่ 3 ถึงบทที่ 14 กล่าวถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ว่าเป็นรัตนะอย่างไร คือมีคุณค่าอย่างไร ขอแสดงรวม (พร้อมทั้งคำแปล) ดังนี้

บทที่ 4 “ขยั วิราคั อมตั ปณิตั ยทชฌคา สกยมนิ สมานิโต น เตน ธมเมน สมตถิ กิณจิ อิทัมปิ ธมเม รตนั ปณิตั เอเตน สจเจน สุวตถิ โหตุ”

แปลว่า “พระธรรม (คำสอนของพระพุทธเจ้า) อันเป็นที่สิ้นกิเลส สิ้นราคะ เป็นอมตะ มีคุณค่าสูงส่ง ซึ่งพระพุทธเจ้าผู้มีจิตเป็นสมาธิทรงบรรลุแล้ว ไม่มีคำสอนใดๆ เสมอเหมือนด้วยสัจจวาจานี้ ขอความสวัสดิ์ จงเกิดมี”

บทที่ 5 “ยัมพุทธะสกุโร ปริวณณยิ สุจิ สสมาธิมานนตริกญญา มา หุ สสมาธินา เตน สโม น วิชชติ อิทัมปิ ธมเม รตนั ปณิตั เอเตน สจเจน สุวตถิ โหตุ

แปลว่า “สมาธิ อันพระพุทธเจ้าทางสรรเสริญว่าเป็นสิ่งอันบริสุทธิ์หมดจดที่เรียกกันว่า อานันตริกสมาธิ ไม่มี สมาธิชนิดใดๆ เสมอเหมือน ด้วยสัจจวาจานี้ ขอความสวัสดิ์ จงเกิดมี” (“อานันตริกสมาธิ” หรือ “อนนตริกสมาธิ” หรือ “อนนตริย สมาธิ” หมายถึงสมาธิเพื่อการตรัสรู้ เพื่อสิ้นกิเลส เป็นสมาธิเพื่อวิปัสสนา (เพื่อพิจารณาเห็นแล้วในทุกข์) เป็นสมาธิที่พระพุทธเจ้า ทรงยกย่องว่า ยอดเยี่ยมกว่าสมาธิ อื่นใด)

ตั้งแต่พระคาถาบทที่ 6 ถึงบทที่ 14 กล่าวถึงพระพุทธเจ้า พระธรรมและพระสงฆ์ ขอแสดงทั้งพระคาถาภาษาบาลีและคำแปล รวมกัน ตามลำดับ ดังนี้

บทที่ 6 “เย ปุคฺคลา อฏฺฐสฺส ตปฺสตา จตตาริ เอตานิ ยุคานิ โหนติ เต ทกฺขิณียา สุคตสฺส สวากา เอเตสุ ทินฺนานิ มหปฺปมานิ อิทัมปิ สงฺฆเ รตนั ปณิตั เอเตน สจเจน สุวตถิ โหตุฯ”

แปลว่า “พระอริยบุคคล 8 จำพวก ที่สัตบุรุษทั้งหลายยกย่องเชิดชู ท่านเหล่านั้นเป็นพระสาวกของพระพุทธเจ้า คู่ควรแก่การบำเพ็ญให้ทาน ทานที่ท่านถวายแก่พระอริยสาวก มีอานิสงส์มากด้วยสัจจวาจานี้ ขอความสวัสดิ์ จงเกิดมี” (โปรดสังเกตว่า พระพุทธเจ้าให้ความสำคัญแก่พระสาวก(พระสงฆ์)

อย่างไรก็ตาม ในพระคาถา “รตนสูตร” นี้ มีฉบับเต็ม ตามภาษามคธหรือบาลี ที่นำเสนอไว้ ดังที่พระสงฆ์ใช้เจริญพระพุทธมนต์ในงานมงคลทั่ว ๆ ไป ดังนี้

ยังกิญจิ วิตตัง อีธะ วา หุรัง วา สักเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณิตัง นะ โน สะมัง อตฺถิ ตะถาคะเตนะ อิทัมปิ พุทธะ ระตะนัง ปะณิตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวตฺถิ โหตุ ฯ

ขะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณิตัง ยะทชฌะคา สักกะมนิ สะมาหิโต นะ เตนะ ธัมเมนะ สะมัตถิ กิญจิ อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณิตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวตฺถิ โหตุ ฯ

ยัมพุทธะสกุโร ปะริวณณยิ สุจิณ สะมาธิมานันตริกญญา มา หุ สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณิตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวตฺถิ โหตุ ฯ

เย ปุคคะลา อัญญะ สะตัง ปะสัฏฐา จัตตาริ เอตานิ ยุคานิ โหนติ เต ทักขิณียา สุคะตัสสะ สาวะกา
เอเตสุ ทินนานิ มะหัพพะลานิ อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณัตถัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ

เย สุปปะยุตตา มะนะสา ทัพเพนะ นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ
ลัทธา มุธา นิพพุตัง ญะชัณเภา อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณัตถัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยะถินทะขีโล ปะฐะวีง สีโต สียา จะตุพพิ วาเตภิ อะสัปปะกัมปิโย ตะถูปะมัง สัปปุริสสัง วะทามิ โย อะ
ริยะสัจจานิ อะเวจจะ ปัสสะติ อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณัตถัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

เย อะริยะสัจจานิ วิภาเวยันติ คัมภีระปัญญะนะ สุเทสิตานิ ภิญาปิ เต โหนติ ญัสสัปปะมัตตา นะ เต
ภะวัง อัญญะมะมาทียันติ อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณัตถัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

สหาวิสสะ ทัสสะนะสัมปะทาเยะ ตะยัสสุ ธัมมา ชะหิตา ภะวันติ สักกายะทิกฺขุ วิจิกิฉิตฺถะจะ สีสัพพะ
ตัง วาปิ ยะทตถิ ภิญาจิ จะตุหะปาเยหิ จะ วิปปะมุตโต ฉะ จาภิธานานิ อะภัพโพ กาตุง อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณัตถัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ภิญาปิ โส กัมมัง กะโรติ ปาปะตัง กาเยนะ วาจาเยนะ เจตะสา วา อะภัพโพ โส ตัสสะ ปะฏิฉะทา
เย อะภัพพะตา ทิกฺขะปะทัสสะ วุตตา อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณัตถัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

วะนัปปะคัมพะ ยะถา ผุสสิตักเค คิมหานะมาเส ปะฐะมัสมิง คิมเห ตะถูปะมัง ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ
นิพพานะคามิง ปะระมัง หิตายะ อิทัมปิ พุทธะ ระตะนัง ปะณัตถัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

วะโร วะรัญญ วะระโท วะราหะโร อะนุตตะโร ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ อิทัมปิ พุทธะ ระตะนัง ปะณัตถัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ชีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง วิรัตตะจิตตาเยติเก ภะวัสมิง เต ชีณะพีชา อะวิรุฬ्हินทา นิพพาน
ติ ธีรา ยะถายัมปะทีโป อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณัตถัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยานีระ ภูตานิ สะมาคะตานิ ญุมมานิ วา ยานีวะ อันตะลิกเข ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปุชิตัง พุทธัง
นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยานีระ ภูตานิ สะมาคะตานิ ญุมมานิ วา ยานีวะ อันตะลิกเข ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปุชิตัง ธัมมัง
นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ฯ

ยานีระ ภูตานิ สะมาคะตานิ ญุมมานิ วา ยานีวะ อันตะลิกเข ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปุชิตัง สังฆัง
นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ ฯ (พระสิริชัยโสภณ (ณรงค์ ปภัสสร, ป.ธ. 4, น.ธ. เอก), 2535: 59-63)

6. บทสรุป

วิถุสงสารกับไวรัสโควิด 19 ให้บทเรียนอะไรแก่ชีวิตมนุษย์ กับการเปิดตำนาน 'รัตนปริตร' ที่องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงให้พระอานนท์ นำสาวดเมื่อครั้งเกิดโรคระบาดในเมืองไวสาลี เพื่อให้เมืองไว
สาลีรอดพ้นจากโรคระบาด "รัตนปริตร" คือ ปริตรที่กล่าวถึงคุณของพระรัตนตรัย แล้วอ้างคุณนั้นมาพิทักษ์

คุ้มครองให้มีความสุขดี มีประวัติเล่าว่า ในสมัยหนึ่ง เมืองเวสาลีเกิดฝนแล้ง ขาดแคลนอาหาร มีคนอดอยากล้มตายมากมาย ชากศพุกโยนทั้งนอกเมือง พวกอมนุษย์ได้กลืนศพุกพากันเข้ามาในเมือง ทำอันตรายคนให้ตายมากขึ้น และยังเกิดอหิวาตกโรคระบาดอีกด้วย ทำให้เมืองเวสาลีประสบภัย 3 อย่าง ได้แก่ ทุพภิกขภัย คือ ข้าวยากหมากแพง, อดนุสสภัย คือ อดมนุษย์และโรคภัย คือ โรคระบาด ในขณะนั้นชาวเมืองคิดว่า เมืองนี้ไม่เคยเกิดภัยพิบัติเช่นนี้ถึง 7 รัชสมัย จึงกราบทูลเจ้าผู้ครองนครว่า ภัยนี้อาจเกิดจากการที่พระองค์ไม่ทรงธรรม เจ้าผู้ครองนครจึงมีรับสั่งให้ชาวเมืองประชุมกันพิจารณาหาโทษของพระองค์ แต่ชาวเมืองไม่สามารถพิจารณาหาโทษได้ ทั้งหมดจึงปรึกษากันว่าควรจะนิมนต์ศาสดาองค์หนึ่งมาดับทุกข์ภัยนี้ บางคนกล่าวว่าควรนิมนต์เดียรถีย์ บางคนกล่าวว่าควรนิมนต์พระพุทธเจ้า ในที่สุดทุกฝ่ายมีความเห็นตรงกันว่า ควรนิมนต์พระพุทธเจ้าให้เสด็จมาโปรด ดังนั้น จึงได้ส่งเจ้าลิจจวิสองพระองค์มาทูลนิมนต์เพื่อระงับภัยพิบัตินั้น

เมื่อพระพุทธองค์เสด็จถึงเมืองเวสาลี พระอินทร์พร้อมด้วยเทพบริวารเป็นอันมากได้มาเฝ้าในสถานที่นั้น ทำให้พวกอมนุษย์ต้องหลบหนีออกจากเมือง จากนั้นพระพุทธองค์ทรงสอนพระปริตรนี้แก่พระอานนท์ และรับสั่งให้ท่านสาธยายรอบเมืองที่มีกำแพงสามชั้นตลอดสามยาม พวกอมนุษย์ที่ยังเหลืออยู่ได้หลบหนีไปหมด เพราะกลัวอาณัติของพระปริตร ครั้นอมนุษย์หนีไปและโรคระบาดสงบลงแล้ว ชาวเมืองได้มาประชุมกันที่ศาลากลางเมือง และได้นิมนต์พระพุทธองค์เสด็จมายังเมืองนี้ ในเวลานั้นพระพุทธองค์ได้ตรัสรัตนปริตรนี้แก่พุทธบริษัทที่มาประชุมกันในที่นั้น อนึ่ง สามคาถาสุดท้าย คือคาถา 16, 17, 18 เป็นคาถาที่พระอินทร์ตรัสขึ้นเองโดยดำริว่า พระพุทธเจ้าทรงกระทำให้ชาวเมืองประสบสุข โดยอ้างสัจจาจากที่กล่าวถึงคุณของพระรัตนตรัย เราก็ควรจะกระทำให้ชาวเมืองประสบสุข โดยอ้างคุณของพระรัตนตรัยเช่นกัน ฉะนั้น พระอินทร์จึงได้ตรัสสามคาถาเหล่านั้น

7. เอกสารอ้างอิง

- พระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร ป.ธ.9). (2542). *ภัยในวัฏสงสาร วิปัสสนากรรมฐาน* ภาค 2. วัดยานนาวา ถนนเจริญกรุง แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพฯ.
- พระราชมุนี (ป. อ. ปยุตโต). (2528). *พจนานุกรมฉบับพุทธศาสน์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสิริชัยโสภณ (ณรงค์ ปภัสโร, ป.ธ. 4, น.ธ. เอก). (2535). *มนต์พิธี*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่โรงพิมพ์อักษรสมัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2548). *พจนานุกรมศัพท์ศาสนาสาทุก ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.

รางวัลชาวพุทธ 24 ปี วิสาขบูชาวันสำคัญของโลก

Buddhism's Award 24th Anniversary International Vesak Day

พระครูศรีธรรมวารารณ ธรรมปสฺสโก (นำประเสริฐ)¹

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม¹

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย¹

วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี¹

Phra Khru Si Thammawaraporn Thamapasattho (Nam Prasert)¹

Master of Arts students Department of Social Development ¹

Mahachulalongkornrajavidyalaya University¹

Buddhapanya Sri Thawarawadee Buddhist College¹

บทคัดย่อ

วันวิสาขบูชา นับว่าเป็นวันสำคัญสากลทางพระพุทธศาสนา สำหรับชาวพุทธทุกนิกายทั่วโลก เป็นวันหยุดราชการในหลายๆ ประเทศ อีกทั้งยังเป็นวันสำคัญในระดับนานาชาติตามข้อมติของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เนื่องจากเป็นวันคล้ายวันที่เกิดเหตุการณ์สำคัญที่สุดในพระพุทธศาสนา 3 เหตุการณ์ ได้แก่ การประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของพระพุทธโคดม ซึ่งทั้ง 3 เหตุการณ์นี้ได้เกิดขึ้นตรงกัน ณ วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 หรือวันเพ็ญแห่งเดือนวิสาขะ ชาวพุทธจึงถือว่าเป็นวันที่รวมการเกิดเหตุการณ์อันน่าอัศจรรย์ยิ่ง และเรียกการบูชาในวันนี้ว่า วิสาขบูชา ย่อมาจาก วิสาขปุรณมีบูชา หมายถึง การบูชาในวันเพ็ญเดือนวิสาขะ

คำสำคัญ: รางวัลชาวพุทธ, วิสาขบูชา, วันสำคัญสากลของโลก

Abstract

Vesak Day was an international important for Buddhism. Therefore, all sect around the world for Buddhist were holiday for many countries too. So that, it was an important for international according to resolution of Uuintaite Nationals General Assembly an important for 3 events mean birth enlighten and pass away of Buddha. There were 3 events took place on full moon day 6th month or full moon of Vesak Day. Therefore, Buddhism was regraded 3 miracle events to be homage and called this today, Vesak Day. The imbrication from full moon of Vesak Day mean homage for Vesak month.

Keywords: Buddhism's Award, International, Vesak Day.

1. ประวัติวันวิสาขบูชาในประเทศไทย

จากหลักฐานพบว่า วันวิสาขบูชา ได้เริ่มขึ้นครั้งแรกเมื่อสมัยสุโขทัยเป็นราชธานี ซึ่งสันนิษฐานว่าได้รับแบบแผนมาจากลังกาเมื่อประมาณ พ.ศ. 420 โดยพระเจ้าภาติกราช กษัตริย์แห่งกรุงลังกาได้เป็นผู้ประกอบพิธีวิสาขบูชาขึ้นเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา นับจากนั้น กษัตริย์แห่งลังกาพระองค์อื่น ๆ ก็ได้ถือปฏิบัติประเพณีวิสาขบูชาสืบต่อกันมา ส่วนการเผยแพร่เข้ามาในประเทศไทยนั้นอาจเป็นเพราะเมื่อครั้งสมัยสุโขทัยประเทศไทยมีความสัมพันธ์ด้านพระพุทธศาสนากับประเทศลังกาอย่างใกล้ชิด จะเห็นได้ว่ามีพระสงฆ์จากเมืองลังกาหลายรูปเดินทางเข้ามาเผยแพร่พระพุทธศาสนาและนำการประกอบพิธีวิสาขบูชาเข้ามาปฏิบัติในประเทศไทยด้วย ซึ่งการปฏิบัติพิธีวิสาขบูชาในสมัยสุโขทัยนั้น ได้มีการบันทึกเอาไว้ในหนังสือ นางนพมาศ สรุปใจความได้ว่า เมื่อถึงวันวิสาขบูชา พระเจ้าแผ่นดิน ข้าราชการบริพาร ทั้งฝ่ายหน้า และฝ่ายใน ตลอดทั้งประชาชนชาวสุโขทัย จะช่วยกันประดับตกแต่งพระนคร ด้วยดอกไม้ พร้อมกับจุดประทีปโคมไฟให้ดูสว่างไสวไปทั่วพระนคร เป็นเวลา 3 วัน 3 คืน เพื่อเป็นการบูชาพระรัตนตรัย ขณะที่พระมหากษัตริย์ และบรมวงศานุวงศ์ ก็ทรงศีล และทรงบำเพ็ญพระราชกุศลต่าง ๆ ครั้นตกลเวลาเย็นก็เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ และนางสนองพระโอรสตลอดจนข้าราชการทั้งฝ่ายหน้า และฝ่ายในไปยังพระอารามหลวง เพื่อทรงเวียนเทียนรอบพระประธาน ส่วนชาวสุโขทัยจะรักษาศีล ฟังธรรม ถวายสลากภัต สังฆทาน อาหารบิณฑบาตแด่พระภิกษุสามเณร บริจาคทานแก่คนยากจน ทำบุญไถ่ชีวิตสัตว์ ฯลฯ

ภาพจาก สารานุกรมวิกิพีเดีย

2. รางวัลชาวพุทธ

ทราบหรือไม่ว่า เพราะเหตุใด “วันวิสาขบูชา Vesak Day” จึงเป็นวันสำคัญสากลของโลก (International Day) แน่นนอนที่สุดในหลายท่านที่เป็นนักศึกษาชั้นคั่นคว่ำ เป็นหนอนหนังสือ ในยุคโลกาภิวัตน์ ก็คงถึงบางอ้อแล้ว และคงมีอีกหลายท่านที่อาจจะ...เอ๊ะ...ยังไม่เคยทราบมาก่อน ว่าวันวิสาขบูชา วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้รับการประกาศและยอมรับทั่วโลกว่าเป็นวันสำคัญสากลของโลก ครบ 24 ปี หรือ 2 ทศวรรษกว่าแล้ว ซึ่งมีความเป็นมา ดังนี้

วันวิสาขบูชา องค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญสากลของโลก โดยเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2542 ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ 54 ได้พิจารณาระเบียบวาระ

ที่ 174 International recognition of the Day of Vesak โดยมีความสำคัญที่ระบุว่า เนื่องด้วยพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เก่าแก่ที่สุดศาสนาหนึ่งของโลก มีหลักคำสอนคำสอนที่ได้หล่อหลอมจิตวิญญาณของมนุษยชาติมานาน ควรที่จะได้รับยกย่องกันทั่วโลก จึงมีมติประกาศให้วันวิสาขบูชา ซึ่งตรงกับวันเพ็ญเดือนพฤษภาคมเป็นวันสำคัญสากลนานาชาติ (International Day)

สหประชาชาติตั้งวันวิสาขบูชา Vesak Day เป็นวันสำคัญสากลของโลก โดยการนำเสนอของประเทศศรีลังกา และมีมติเป็นเอกฉันท์ในที่ประชุมสมัชชาครั้งนี้ โดยให้เหตุผลว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นมหาบุรุษผู้ให้ความเมตตาต่อหมู่มวลมนุษย์ เปิดโอกาสให้ทุกศาสนาสามารถเข้ามาศึกษาพระพุทธศาสนาได้ เพื่อพิสูจน์หาข้อเท็จจริงได้โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนมานับถือศาสนาพุทธ และทรงสั่งสอนทุกคนโดยไม่คิดค่าตอบแทน ในการพิจารณา ประธานสมัชชาฯ ครั้งนั้นได้เชิญผู้แทนจากประเทศศรีลังกาขึ้นกล่าวนำเสนอร่างข้อมติ และเชิญผู้แทนไทย พม่า สิงคโปร์ บังคลาเทศ ภูฏาน เนปาล ปากีสถาน อินเดีย สเปน จีนกล่าวถ้อยแถลง สรุปความได้ว่า วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญของพุทธศาสนิกชนทั่วโลก เพราะเป็นวันที่พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ เสด็จดับขันธปรินิพพาน พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน ให้มวลมนุษย์มีเมตตาธรรมและขันติธรรมต่อเพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์ทั้งหลาย เพื่อให้เกิดสันติสุขในสังคม อันเป็นแนวทางของสหประชาชาติ จึงขอให้ที่ประชุมรับรองข้อมตินี้ ซึ่งเท่ากับเป็นการรับรองความสำคัญของพุทธศาสนาในองค์การสหประชาชาติอีกด้วย

3. ความหมายของวันวิสาขบูชา

ความหมายของวันวิสาขบูชา คำว่า “วิสาขะ” นั้น เป็นภาษาบาลี แปลว่า เพ็ญเดือน 6 ส่วนในภาษาสันสกฤตเรียกว่า “ไวสาขะ” พระพุทธศาสนาในประเทศไทยเรียกเป็นภาษาบาลีว่า วิสาขะ วิสาขบูชา คือ การบูชาในเดือน 6 ศรีลังกาเรียกว่า วิสัค หรือ เวสัค (Vesak) จนกลายเป็นชื่อภาษาอังกฤษติดปากว่า Vesak หรือ Vesak Day อีกทั้งองค์การสหประชาชาติประกาศยอมรับวันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญของโลก โดยใช้คำแทนวันวิสาขบูชาว่า Vesak ตามชาวศรีลังกา

ในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ แถบเอเชียอาคเนย์จะจัดฉลองในวันวิสาขบูชาหรือวันเพ็ญกลางเดือน 6 คือ เดือนวิสาขะ แต่ในประเทศอื่นที่เป็นนิกายมหายาน เช่น ญี่ปุ่น จะไม่ฉลองวันวิสาขบูชาในเดือน 6 เพราะวันวิสาขบูชาของนิกายมหายาน ตรงกับวันเพ็ญกลางเดือน 8 ประเทศญี่ปุ่น กำหนดวัน วิสาขบูชาตรงกับวันที่ 8 เมษายน ของทุกปีปฏิทินสุริยคติ บางนิกายในบางประเทศไม่ได้กำหนดวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของพระพุทธเจ้าในวันเดียวกัน ประเทศที่นับถือมหายานถือว่าพระพุทธเจ้าประสูติวันหนึ่ง ตรัสรู้วันหนึ่ง และปรินิพพานอีกวันหนึ่ง เช่น ประสูติวันที่ 8 เมษายน ตรัสรู้วันที่ 8 ธันวาคม และปรินิพพานวันที่ 15 กุมภาพันธ์ เราจึงเห็นได้ว่าในประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนา มหายาน จะถือเอาวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าแตกต่างกันออกไป

การถือศีลการสวดประชาชน ได้กำหนดวันวิสาขบูชาตรงกับวันเพ็ญกลางเดือน 6 จึงเป็นการกำหนดตามแบบพระพุทธศาสนาเถรวาท และในภาษาของสหประชาชาติจึงไม่เรียกวันเพ็ญกลางเดือน 6 เพราะเดือน 6 เป็นจันทรคติ สหประชาชาติ ใช้คำว่า วันเพ็ญเดือนพฤษภาคม ดังนั้น ถ้าวันเพ็ญกลางเดือนตรงกับวันใดในเดือนพฤษภาคม สหประชาชาติถือว่าวันนั้นเป็นวันวิสาขบูชา

สำหรับในประเทศไทย ประวัติวันวิสาขบูชา Visakha Puja (Vesak Day) วันวิสาขบูชา ตรงกับวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 หรือราวเดือนพฤษภาคม แต่หากตรงกับปีอธิกมาส คือ มีเดือน 8 สองหน วันวิสาขบูชาจะเลื่อนไปเป็นวันขึ้น 15 ค่ำ กลางเดือน 7 หรือราวเดือนมิถุนายน

วิสาขบูชา ย่อมาจากคำว่า “วิสาขปุณณมีบูชา” แปลว่า การบูชาพระในวันเพ็ญเดือนวิสาขะ (คือเดือน 6) ซึ่งมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น 3 ประการ ในวันวิสาขบูชา ดังนี้

1. เป็นวันประสูติ นับเป็นวันที่ร่างกายของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นบนผืนโลก ณ ลุมพินีสถาน เมื่อวันเพ็ญเดือน 6 ตรงกับวันศุกร์ขึ้น 15 ค่ำ ก่อนพุทธศักราช 80 ปี พระนางสิริมหามายา พระมเหสีของพระเจ้าสุทโธทนะ แห่งกรุงกบิลพัสดุ์ ได้ประสูติพระโอรส ณ ใต้ต้นสาละนั้น ครั้นพระกุมารประสูติได้ 5 วัน ก็ได้รับการถวายพระนามว่า “สิทธัตถะ” แปลว่าผู้ต้องการความสำเร็จ

2. เป็นวันที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้อนัตตตรัสรู้โพธิญาณ ณ ร่มต้นอัสสัตถพฤกษ์ หรือต้นพระศรีมหาโพธิ์ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา พระมหาบุรุษได้ทรงบรรลุสัพพัญญุตญาณ

3. เป็นวันปรินิพพานของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก่อนพุทธศักราช 1 ปี ณ ป่าสาละวัน เมืองกุสินารา คงสังฆณที่ควรแก่การใคร่ครวญชวนปฏิบัติที่ว่า

“เราเป็นผู้ครอบงำธรรมทั้งปวงรู้ธรรมทั้งปวง อันตณหาและทิณฺฐิ ไม่ฉาบทาแล้ว ในธรรมทั้งปวงละธรรมเป็นไปในภูมิสามได้หมด พ้นแล้วเพราะความสิ้นไปแห่งตณหา เราตรัสรู้ยิ่งเองแล้ว จะพึงอ้างใครเล่า อาจารย์ของเราไม่มี คนเช่นเราก็ไม่มี บุคคลเสมอเหมือนเราก็ไม่มี ในโลกกับทั้งเทวโลก เพราะเราเป็นพระอรหันต์ในโลก เราเป็นศาสดา หาศาสดาอื่นยิ่งกว่ามิได้ เราผู้เดียวเป็นพระสัมมาสัมพุทธะ เราเป็นผู้เย็นใจดับกิเลสได้แล้ว เราจะไปเมืองในแคว้นกาสิ เพื่อประกาศธรรมจักรให้เป็นไป เราจะติกลองประกาศอมตธรรมในโลกอันมืด เพื่อให้สัตว์ได้ธรรมจักขุ”

การอุบัติขึ้นของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ เปรียบเสมือนดวงสุริยาที่ทอแสงให้ความสว่างในชีวิตแก่สรรพสัตว์ทั้งปวงโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง พระพุทธองค์เสด็จมาเพื่อประโยชน์สุขของมวลมนุษยชาติและสรรพสัตว์ทั้งหลายทุก ๆ พระองค์

4. วันวิสาขบูชาสร้างบารมี

การจะพรรณนาพุทธคุณด้วยเวลาอันสั้นนั้น เปรียบไปแล้วก็เหมือนปริมาณน้ำที่ล้นดรูซึม เมื่อเทียบกับน้ำในมหาสมุทรอันกว้างใหญ่ เพราะว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงมีพระคุณอันยิ่งใหญ่ ต่อสัตว์โลกตั้งแต่สมัยที่สร้างบารมีเป็นพระโพธิสัตว์ ท่านคิดที่จะตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง และก็สั่งสอนสัตว์โลกทั้งหลาย ทั้งมนุษย์และเทวา ให้ได้บรรลุธรรมตาม เมื่อคิดแล้ว ก็ลงมือทำไปด้วย ตั้งใจสร้างบารมี 30 ทัศน์เรื่อยมา ทั้งทรัพย์ อวัยวะและกิชีวิต นับครั้งไม่ถ้วน ยาวนานถึง 20 อสงไขยแสนมหากัป จนบารมีของท่านเต็มเปี่ยม ได้มาเสวยทิพย์สมบัติอยู่สวรรค์ชั้นดุสิต เป็นท้าวสันดุสิต ปกครองสวรรค์ชั้นดุสิต เพื่อรอเวลาอันควร

เมื่อถึงกาลสมัยอันควรที่จะมาตรัสรู้ เทวดา พรหม อรูปพรหม ท้าวหมื่นโลกธาตฺว ตลอดจนภพสามก็มาประชุมพร้อมกัน และก้อัญเชิญพระองค์ลงมาบังเกิดในโลกมนุษย์ ซึ่งท่านก็จะตรวจตราดู ปัญจมหาวិโลกนะ คือ ดูทวีป ประเทศ อายุขัยของมนุษย์ยุคนั้น ดูตระกูลที่มนุษย์ยกย่องว่าเป็นเลิศในโลก และก้อดูพุทธมารดา ตรวจตราดูแล้วเห็นว่า เป็นการที่เหมาะสมจะได้มาเกิดในชมพูทวีป ในมัชฌิมประเทศ ในยุคที่มนุษย์มีอายุประมาณ 100 ปี เกิดในชาติดีตระกูล และทรงกำหนดเอาพระนางสิริมหามายาเป็นพุทธมารดา จากนั้นจึงรับอาราธนา และก้ออริฐานจิตลงมาเกิดในโลกมนุษย์ (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2539 : 16)

วันประสูติ - วันวิสาขบูชา วันสำคัญสากลของโลก ย้อนไปก่อนพุทธศักราช 80 ปี ณ สวนลุมพินี ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์ และกรุงเทวทหะ พระจันทร์เสวยฤกษ์วิสาขะ ตรงกับวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 วันนี้ นับเป็นวันที่รูปกายของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นบนผืนโลก

พระนางสิริมหามายาผู้เป็นพุทธมารดา เมื่อทรงตั้งครรภ์ ด้วยความที่พระนางทรงรักษาศีลและฝึกสมาธิ (Meditation) มาก ทำให้ทรงเห็นพระโพธิสัตว์ที่อยู่ในครรภ์กำลังนั่งขัดสมาธิอย่างชัดเจน

เหมือนอย่างกับพระโพธิสัตว์นั่งสมาธิอยู่นอกพระครรภ์ ครั้นถึงคราวพระโพธิสัตว์จะประสูติปรากฏว่า พระพุทธมารดาทรงประทับยืน แทนที่จะนอนเหมือนอย่างกับคนอื่น ๆ แล้วพระโพธิสัตว์ประสูติโดยเอาพระบาทออกมาก่อน ประดุจพระธรรมกถึกหย่อนขาขวาลงจากธรรมาสน์ ทันทีที่พระบาทเหยียบถึงพื้น ก็สามารถยืนและเดินได้เลยทันที นับเป็นอัศจรรย์ที่บังเกิดขึ้นได้ยาก

ภาพจาก สารานุกรมวิกิพีเดีย

เมื่อพระโพธิสัตว์ประสูติและยืนได้ถนัดแล้ว ทรงเปล่งอาสภิวาจาที่ทรงยืนยันถึงวัตถุประสงค์ในการเกิดอย่างชัดเจนว่า “อโคหมสสมิ โลกสสส เขฏฐโฐ สเมฐโฐ หมสสมิ อายนติมา เม ขาติ นตถิทานิ ปุนพโกโว แปลว่า เราเป็นผู้เลิศ ผู้เจริญ ผู้ประเสริฐที่สุดในโลก ชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย บัดนี้ภพใหม่ไม่มีแก่เราอีกแล้ว” (ม.อ. (บาลี) 14/377)

ขณะที่พระโพธิสัตว์กำลังประสูตินั้น ได้บังเกิดความสว่างไสวขึ้นในโลกและไกลไปถึงหมื่นโลกธาตุ บุพนิมิต 32 ประการปรากฏขึ้น ในหมื่นจักรวาลได้มีแสงสว่างสุดจะประมาณแผ่ซ่านไป พวกคนตาบอดต่างก็มองเห็นได้ พวกคนหูหนวกก็ได้ยินเสียง พวกคนใบ้ก็พูดได้ พวกคนค่อมก็มีตัวตรงขึ้น คนง่อยเปลี่ยนเสียขาเดินด้วยเท้าได้ สัตว์ทั้งปวงที่ถูกจองจำก็พ้นจากเครื่องพันธนาการ ไฟในนรกทุกแห่งก็ดับ ในเปรตวิสัยความหิวกระหายก็สงบระงับ เหล่าสัตว์เดียรัจฉานก็ไม่มี ความกลัวภัย โรคและไฟกิเลสมีรากจะเป็นต้นของสัตว์ทั้งปวงก็สงบระงับ นี่ก็นับเป็นความมหัศจรรย์ที่บังเกิดขึ้นได้ยากในโลกแท้

ครั้นพระองค์ทรงเจริญวัยขึ้น ก็ศึกษาความรู้จากครูที่มีความรู้อันสูงสุดของแผ่นดิน ท่านใช้เวลาเพียงแค่ 7 วันเท่านั้น ก็เรียนจนหมดภูมิความรู้ของครูที่อุตสาหศึกษามาตลอดชีวิต แม้พระองค์จะทรงพร้อมด้วยรูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติและคุณสมบัติ แต่ก็ไม่ประมาทในชีวิต ครั้นได้ทอดพระเนตรเทวทูต 4 คือ เห็นคนแก่ คนเจ็บ คนตาย และก็เห็นสมณะ ก็คิดว่า ต้องเลือกชีวิตสมณะ เพราะเป็นชีวิตที่ประเสริฐที่สุด ที่จะมุ่งไปสู่หนทางพ้นทุกข์ ท่านจึงเสด็จออกผนวชเมื่อพระชนมายุได้ 29 พรรษา และได้ทรงม้ากัณฐกะ ออกผนวชที่ริมฝั่งแม่น้ำอนโณมา

วันตรัสรู้ - วันวิสาขบูชา วันสำคัญสากลของโลก หลังจากได้บำเพ็ญเพียรมายาวนานถึง 6 ปี ภายใต้อันธสัสถ์ทุกข ในวันนั้น พระบรมโพธิสัตว์ได้ทรงนั่งคู่อปราจิตบัลลังก์ซึ่งมีสายฟ้าจะผ่าลงตั้ง 100 ครั้งก็ไม่แตกทำลาย โดยทรงอธิษฐานว่า “แม่เลือดและเนื้อในกาย จักแห้งเหือดเหลือแต่หนัง เอ็น กระดูกก็ตาม トラบไคที่เรายังไม่บรรลुพระสัมมาสัมโพธิญาณ ได้รู้ ได้เห็นธรรมอันยิ่งแล้ว จักไม่ยอมลุกจากบัลลังก์นี้เป็นอันขาด จักนั่งอบรมกาย วาจา ใจ ให้ละเอียดถึงที่สุดให้ได้”

พอพญามารรู้เข้า ก็สะอึกพริบกันทั้งภพทีเดียว ได้เข้ามาสิงบังคับท้าวปรนิมิตสวัตติ ให้เป็นเทวบุตรมาร แล้วก็พากันยกพลพักมารมาข่มขู่ มาอ้างสิทธิ์ว่า ที่ตรงนี้นะ เป็นที่ของพญามาร โดยมีเสนามารพร้อมด้วยพรรคพวกของตัวมาร พระโพธิสัตว์ท่านก็ไม่หวั่นไหว ท่านนั่งทำใจหยุดใจนิ่งอย่างเดียว ในที่สุดพระองค์ก็สามารถเอาชนะได้ ด้วยอานุภาพแห่งบารมีธรรม ที่สั่งสมมาอย่างดีแล้ว พระมหาบุรุษทรงพิจารณาปัจฉยาการอันประกอบด้วยองค์ 12 โดยอนุโลมและปฏิโลม หมิ่นโลกธาตุหวั่นไหว 12 ครั้ง จนจรดน้ำรองแผ่นดินเป็นที่สุด พระมหาบุรุษได้ทรงบรรลุสัพพัญญุตญาณ ในเวลาอรุณขึ้น

เมื่อพระมหาบุรุษทรงบรรลุพระสัพพัญญุตญาณแล้ว โลกัณตณรกกว้าง 500 โยชน์ในระหว่างจักรวาลทั้งหลาย ไม่เคยสว่างด้วยแสงพระอาทิตย์ 7 ดวง ก็ได้มีแสงสว่างไสวเป็นอันเดียวกัน มหาสมุทรลึก 84,000 โยชน์ ได้กลายเป็นน้ำหวาน แม่น้ำทั้งหลายหยุดไหล คนบอดแต่กำเนิดก็มองเห็นรูป คนหนวกแต่กำเนิดก็กลับได้ยินเสียง คนง่อยเปลี้ยแต่กำเนิดก็เดินได้ กรรมกรทั้งหลายที่มีเครื่องจองจำเป็นต้น ได้ขาดหลุดไป !! พระมหาบุรุษได้รับการบูชาจากเหล่าทวยเทพด้วยสมบัติอันประกอบด้วยสิริหาปริมาณมิได้ ทรงเปล่งอุทานว่า

“เราเมื่อแสวงหานายช่างคือตัณหา ผู้กระทำเรือนเมื่อไม่ประสบ ได้ท่องเที่ยวไปยังสงสารมิใช่น้อย การเกิดบ่อย ๆ เป็นทุกข์ตูก่อนนายช่างผู้กระทำเรือน เราเห็นท่านแล้ว ท่านจักทำเรือนไม่ได้อีกต่อไป ชีโครทั้งปวงของท่าน เราหักแล้ว ยอดเรือนเรากำจัดแล้ว จิตของเราถึงวิสังขารคือนิพพานแล้ว เราได้ถึงความสิ้นตัณหาแล้ว”

เมื่อตรัสรู้แล้ว ก็ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเปี่ยมล้น อบรมพร่ำสอนชาวโลกให้รู้และเห็นธรรมตามไปด้วย ตลอดระยะเวลาอันยาวนาน 45 พรรษา พระพุทธองค์ต้องทรงดำเนินด้วยพระบาทเปล่า เสด็จจาริกไปเผยแผ่พระศาสนาตามดินแดนต่าง ๆ อย่างไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ทรงแสดงธรรมประดุจหางายของทีที่คว่ำเปิดของที่ปิด บอกทางแก่คนหลงทาง หรือจุดประทีปในมืดเพื่อให้คนมองเห็น ทำให้มีสรรพสัตว์ได้บรรลุธรรมากันสมายเป็นอริยบุคคลมากมายนับไม่ถ้วน จากนั้นจึงเสด็จดับขันธปรินิพพาน

วันปรินิพพาน - วันวิสาขบูชา วันสำคัญสากลของโลก เมื่อทรงมีพระชนมายุได้ 80 พรรษา และวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ก่อนพุทธศักราช 1 ปี ณ ป่าสาละวัน เมืองกุสินารา วันนี้เป็นวันที่พระพุทธองค์เสด็จดับขันธปรินิพพาน รูปร่างที่ประกอบด้วยเลือดเนื้อแตกดับลง คงเหลือแต่พระธรรมกาย เสด็จสู่พระนิพพาน ก่อนจะเสด็จดับขันธนั้น ยังทรงมีมหากรุณาประทานปัจฉิมโอวาทแก่พุทธบริษัทว่า “สังขารร่างกายของเราไม่เที่ยง มีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา พวกเธอจงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด”

ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องราวการประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยย่อ ซึ่งเป็นต้นแบบอย่างดีให้พวกเราได้ทำตาม พระองค์เป็นบรมครูที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของโลกจากอดีตมาจนกระทั่งปัจจุบัน ดังนั้น ในวันเพ็ญเดือนหกของทุกปีชาวพุทธศาสนิกชนต่างทราบว่าเป็นวันวิสาขบูชา

5. กิจกรรมชาวพุทธในวันวิสาขบูชา

พุทธบริษัทรวมใจ จดวิสาขประวัติ น้อมถวายเป็นพุทธบูชาในวันวิสาขบูชา สำหรับ “ธรรมะ” บทสำคัญที่ควรหอบหิ้วมาฝากให้แก่ผู้อ่าน มีใจความตามรูปเป็นภาษาบาลีที่ว่า “สีลํ พฺลํ อปฺปมํ สีลํ อวูธมฺ ตตฺถ...สีลํ อภยํ สีลํ สีลํ กวณฺณมฺ” ซึ่งแปลเป็นความไทยได้ว่า “ศีลเป็นกำลังไม่มีที่เปรียบ ศีลเป็นอาวุธสูงสุด ศีลเป็นเครื่องประดับอย่างประเสริฐสุด ศีลเป็นเกราะอย่างอัศจรรย์” ผู้เรียบเรียงบทความนี้ ในนามของกรรมการสมคมศิษย์อนงคาราม ในพระบรมราชูปถัมภ์ และในพระอุปถัมภ์พิเศษของ สมเด็จพระศรี

นครินทราบรมราชชนนี ขออาราธนาอานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยจงปกป้องคุ้มครองท่านผู้อ่านทุก ๆ ท่านและครอบครัวจงประสบแต่ความสุขความ เจริญเทอญ (ส. มหา (ไทย) 19/1697)

สำหรับชาวพุทธทั่วโลกแล้ว วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญที่สุดเมื่อเทียบกับวันสำคัญทางศาสนาพุทธอื่น ๆ และในหลาย ๆ ประเทศที่นับถือพุทธศาสนาจะมีการจัดงานเฉลิมฉลองควบคู่ไปด้วยโดยเฉพาะที่ศรีลังกา จะมีการจัดงานใหญ่ในระดับชาติถึง 7 วัน 7 คืน มีการปล่อยนกปล่อยปลาเป็นพุทธบูชา มีการตั้งโรงทาน มีการประดับประดาธงทิว และโคมไฟต่าง ๆ ทั้งตามบ้านเรือนประชาชนและวัดวาอารามอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ

วิสาขบูชานี้ จึงเป็นนิมิตหมายแห่งธรรมทั้งปวง ที่พระพุทธองค์ทรงพร่ำสอนมาตลอด 45 พระพรรษา ว่า "สิ่งใดมีความเกิดเป็นธรรมดา สิ่งนั้นย่อมมีความดับไปเป็นธรรมดา" ทรงอาศัยพระพุทธสรีระนี้ เป็นเครื่องยืนยันอย่างหนักแน่น ในธรรมที่ทรงแสดงไว้แล้วนั้นว่า “แม้พระองค์เอง ถึงจะทรงไว้ซึ่งบุญญาบารมีที่สั่งสมมาแล้วอย่างยาวนาน แม้จะมากมายสักเพียงไหน

ภาพจาก สารานุกรมวิกิพีเดีย

พระองค์ก็ไม่ได้รับการยกเว้น ให้อยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์แห่งไตรลักษณ์ ที่พระองค์ทรงตรัสไว้ดีแล้วนี้ได้เลย ” นั่นคือ ทุกสรรพสิ่งเกิดขึ้นแล้ว ต้องดับไปเท่านั้น ไม่มีเว้นแม้แต่พระสรีระของพระองค์เอง (พ. พันธุเสนา, 2550 : 85)

6. บทสรุป

สรุปว่า วันวิสาขบูชา เป็นวันที่ระลึกถึงวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งตรงกับวันเพ็ญ เดือนวิสาขมาส (เดือน 6) ตรงกันทั้ง 3 คราว คือ

- เข้าวันศุกร์ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ปีกอ ก่อนพุทธศักราช 80 ปี เจ้าชายสิทธัตถะ ประสูติ ที่พระราชอุทยานลุมพินีวันระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์กับเทวทหะ

- เข้ามีควันพุธ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ปีระกา ก่อนพุทธศักราช 45 ปี เจ้าชายสิทธัตถะ ตรัสรู้ เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อพระชนมายุ 35 พรรษา ณ ใต้ร่มไม้ศรีมหาโพธิ์ ฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม หลังจากออกผนวชได้ 6 ปี ปัจจุบัน สถานที่แห่งนี้เรียกว่า พุทธคยา เป็นตำบลหนึ่งของเมืองคยาแห่งรัฐพิหาร ประเทศอินเดีย

-หลังจากตรัสรู้ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงออกประกาศพระธรรมวินัยและโปรดเวไนยสัตว์เป็นเวลา 45 ปี เมื่อพระชนมายุได้ 80 พรรษา ก็ เสด็จดับขันธปรินิพพาน เมื่อวันอังคาร ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ปีมะเส็ง ณ สาลวโนทยาน ของมัลลกะศรัย เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ (ปัจจุบันอยู่ในเมืองกุสินคระ รัฐอุตตรประเทศ ประเทศอินเดีย)

เนื่องจากเหตุการณ์สำคัญทั้ง 3 เหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้น เกิดขึ้นตรงกันในวันเพ็ญ เดือน 6 ชาวพุทธจึงเรียกการบูชาในวันนี้ว่า "วันวิสาขบูชา" ซึ่งแปลว่า การบูชาในวันเพ็ญเดือนหก (บางแห่งเรียกว่า วันพระพุทเจ้า หรือ พุทธชยันตี) (เสถียรพงษ์ วรรณปก, 2554 : 45)

“วันวิสาขบูชา” เป็นวันสำคัญของพุทธศาสนิกชนทั่วโลก เพราะเป็นวันที่พระพุทเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และเสด็จดับขันธปรินิพพาน พระพุทเจ้าทรงสั่งสอนให้มวลมนุษยามีเมตตาธรรม และขันติธรรมต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เพื่อก่อให้เกิดสันติสุขในสังคม อันเป็นแนวทางของสหประชาชาติ จึงขอให้ที่ประชุม ณ เวลานั้น รับรองข้อมตินี้ ซึ่งเท่ากับเป็นการรับรองความสำคัญของพุทธศาสนาในองค์กรสหประชาชาติ โดยถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันที่สำคัญขององค์การสหประชาชาติ และที่ทำการสมัชชาจะจัดให้มีการระลึกถึง (Observance) ตามความเหมาะสม” และในที่สุด สหประชาชาติก็ได้กำหนดให้วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญสากลในการประชุมดังกล่าว นับเนื่องมาถึงบัดนี้เป็นเวลา “กว่า ๒ ทศวรรษ กว่า ๒๔ ปี” (นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ, 2554 : 63)

7. เอกสารอ้างอิง

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ. (2554). ศาสนศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สหธรรมิก จำกัด.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี เติปิฎก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

_____. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2539). พุทธศาสนกับการพัฒนามนุษย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหธรรมิก จำกัด.

พ. พันธุเสนา. (2550). คลังปริยัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์.

เสถียรพงษ์ วรรณปก. (2554). วันวิสาขบูชา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สหธรรมิก จำกัด.

การพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่โพนิกส์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก

Development of Secondary Students Standard 7, English Vocabulary Pronunciation Skills Through Phonics at Wat Bangpakok School

พระณรงค์ ฐานวุฑโฒ (สระแก้ว) ¹

อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน¹

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย¹

Phra Narong Thanawuttho (Srakaew)¹

Lecturer, Department of Curriculum and Instruction¹

Faculty of Education Mahachulalongkornrajavidyalaya University¹

Email: narong_srakaew@hotmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง “การพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่โพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก” เป็นการวิจัยแบบทดลอง (Experimental Research) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่โพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก 2) เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่โพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก 3) เพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่โพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนบทเรียน (Lesson Plan) และแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน (Pre-test and Post-test) จากกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ตามตารางสุ่มอย่างง่ายของ Krejci & Morgan และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้บริหาร (In-dept interview) 6 คน ผู้วิจัยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย (1) ค่าความถี่ (Frequency) (2) ค่าร้อยละ (Percentage) (3) ค่าเฉลี่ย (Mean) (4) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. การพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่โพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก มีคะแนนก่อนการเรียนในภาพรวมเฉลี่ยเท่ากับ 8.57 คะแนน และมีคะแนนหลังการเรียนในภาพรวมเฉลี่ยเท่ากับ 14.17 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบผลการทดลอง โดยการทดลองค่า t พบว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ (IOC) (Index of Item – Objective Congruence หรือ IOC) การพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยใช้สื่อโฟนิคส์ จำนวน 10 ข้อ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน สรุปและแปลผล พบว่า ค่าเฉลี่ย = 1, การแปลผล พบว่า มีความเหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนรู้

3. สรุปค่า (IOC) (Index of Item – Objective Congruence หรือ IOC) แบบทดสอบระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความสอดคล้องของแบบฝึกหัดกับจุดประสงค์ จำนวน 10 ข้อ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน พบว่า รวมค่าเฉลี่ย = 6, ค่า IOC = 1.00 การสรุปผล และใช้ได้ทุกข้อ

4. เปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบความสามารถในการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนรายบุคคลก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียน (20 คะแนน) รวม = 257, $\bar{X}$ = 8.57, S.D. = 2.27, และ พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียน (20 คะแนน)รวม = 425, $\bar{X}$ = 14.17, S.D. = 3.17, มีผลต่าง (D) $\sum D$ = 168, $\bar{X}$ = 5.60 และ ผลต่าง² (D^2) $\sum^2$ = 989, $\bar{X}$ = 32.9 โดยวัดจากการประเมินความสามารถ 3 ด้าน คือ ด้านการออกเสียงพยัญชนะ (Consonant Sounds) ด้านการออกเสียงสระ (Vowel Sounds) และด้านการเน้นหนักพยางค์ (Stress)

คำสำคัญ: การพัฒนา, คำศัพท์ภาษาอังกฤษ, สื่อโฟนิคส์, โรงเรียนวัดบางปะกอก

Abstract

The research entitled “Development of Secondary Students Standard 7, English Vocabulary Pronunciation Skills Through Phonics at Wat Bangpakok School. It was Experimental Research. The objectives were namely; 1) To study development of Secondary Students Standard 7, English Vocabulary Pronunciation Skills Through Phonics at Wat Bangpakok School. 2) To compare development of Secondary Students Standard 7, English Vocabulary Pronunciation Skills Through Phonics at Wat Bangpakok School. 3) To study suggestions as concern with development of Secondary Students Standard 7, English Vocabulary Pronunciation Skills Through Phonics at Wat Bangpakok School. The instruments used for the studying were Lesson Plan and Pre-test and Posttest from exemplifying 30 persons using Krejci & Morgan then In-dept interview administrator 6 persons. Researcher used Descriptive Statistics. There were analyzed by 1) Frequency 2) Percentage 3) Mean 4) Standard Deviation for research.

The result of research was found as follows;

1. The development of Secondary Students Standard 7, English Vocabulary Pronunciation Skills Through Phonics at Wat Bangpakok School. It had pre-test points by average as 8.57 and posttest points by average as 14.17 then comparing result t-test found that posttest more point than pre-test by significant as .05.

2. The result outcome from expertise persons about lesson plan (Index of Item – Objective Congruence or IOC) for development English Vocabulary Pronunciation Skills Through Phonics total 10 points from experts' 6 persons. The conclusions had found that = 1, mean appropriate for learning management.

3. The summarizing of lesson test for (Index of Item – Objective Congruence or IOC) from development English Vocabulary Pronunciation Skills Through Phonics total 10 points from experts' 6 persons. The total conclusions had found that = 6, then IOC = 1.00, mean appropriate can use them all points.

4. The comparing point from enable about for development English Vocabulary Pronunciation from pre-test and posttest. It had found that pre-test 20 points total = 257, $\bar{X}$ = 8.57, S.D. = 2.27, then posttest 20 points total = 425, $\bar{X}$ = 14.17, S.D. = 3.17. They were difference (D) $\sum D = 168$, $\bar{X} = 5.60$ and difference² (D^2) $\sum D^2 = 989$, $\bar{X} = 32.9$. There were by evaluation from capability 3 parts as follow, (Consonant Sounds) (Vowel Sounds) and (Stress).

Keyword: Development, English Vocabulary, Through Phonics, Wat Bangpakok School.

1. บทนำ

ในสังคมยุคปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสารและความรู้ซึ่งมีการเผยแพร่และกระจายออกไปถึงกันทั่วโลก ประเทศต่าง ๆ ต้องการให้พลเมืองของประเทศเป็นบุคคลที่มีความรู้ อย่างไรก็ตามความรู้ที่มีการเผยแพร่นั้น ส่วนใหญ่ใช้ภาษากลางที่เป็นที่รู้จักกันดี อาทิเช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาจีน ภาษาอาหรับ และภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาษาอังกฤษนั้น มีอยู่ในหลายประเทศส่งเสริมให้เป็นภาษาที่สองของพลเมือง (ESL) ซึ่งจัดให้มีการเรียนการสอนในประเทศของตัวเอง การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย ปัจจุบันเป็นการสอนในด้านต่าง ๆ คือ เน้นทักษะ 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โดยหลักการสอนใช้วิธีสอนแบบการอ่านเป็นคำและเป็นประโยคซึ่งเน้นการท่องจำคำศัพท์ การแปลความหมายของคำและบทอ่าน จากงานวิจัยด้านการอ่านของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา พบว่า วิธีสอนอ่านเป็นคำทำให้เกิดการบกพร่องด้านภาษาของผู้เรียน โดยเฉพาะการสะกดคำและการอ่าน จึงจำเป็นต้องถอดรหัสตัวอักษรออกมาให้เป็นเสียงเพราะ

สมองของมนุษย์รับรู้หรืออ่านตัวอักษรเป็นเสียงได้ดีกว่าอ่าน ในลักษณะของรูปภาพ หรือรูปตัวหนังสือ การสอนอ่านภาษาอังกฤษที่ได้ผล จึงจำเป็นที่ผู้เรียนต้องรู้จักการปูพื้นฐานใหม่ด้วยการเรียนรู้ข้อแตกต่างของหน่วยเสียงต่าง ๆ ที่ประกอบเป็นคำและการเชื่อมโยงออกมาเป็นหน่วยเสียงกับตัวอักษร (อินทิรา ศรีประสิทธิ์, 2562)

อย่างไรก็ตามปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาภาษาอังกฤษในประเทศไทยมีหลายประการ การออกเสียงที่ถูกต้องตามเจ้าของภาษานั้นเป็นปัญหาสำคัญ กล่าวคือเสียงภาษาอังกฤษบางเสียงก็ยังคงเป็นปัญหาในการออกเสียงสำหรับคนไทย แต่ในทางปฏิบัติผู้เรียนก็อาจจะยังไม่สามารถจำแนกหรือออกเสียงได้อย่างถูกต้อง ความผิดเพี้ยนหรือผิดพลาดที่เกิดขึ้นในการออกเสียงนั้น มีตั้งแต่ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการสื่อความไปจนถึงระดับที่ก่อให้เกิดความสับสนในการสื่อสารได้ ในการออกเสียงผู้เรียนชาวไทยมักจะเลือกใช้เสียงที่ตนเองคุ้นเคยและใกล้เคียงกับเสียงที่มีอยู่ในภาษาแม่ของตนมาใช้แทนเสียงในภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น การใช้ “ร” ใน ภาษาไทยแทนเสียง “r” ในภาษาอังกฤษในคำว่า rain, rice, right แต่ว่าผู้เรียนเลือกใช้เสียง “l” แทน ก็จะทำให้ความหมายของคำเหล่านี้เปลี่ยนไปเช่น rain กลายเป็น lain, rice กลายเป็น lice และ right กลายเป็น light (พินทิพย์ ทวยเจริญ, 2559 : 8)

การออกเสียงภาษาอังกฤษเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งของนักเรียนไทย เพราะความแตกต่างของระบบเสียงระหว่างภาษาไทย ภาษาแม่กับระบบเสียงภาษาอังกฤษ ซึ่งในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้น การรู้แต่คำศัพท์และโครงสร้างเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ นักเรียนบางคนไม่สามารถเรียนรู้การออกเสียงได้เนื่องจากขาดความเข้าใจในเรื่องการเชื่อมโยงตัวอักษรและเสียงที่ไม่คุ้นเคย หรืออ่านออกเสียงผิดและยังไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ออกเสียงนั้นอีกด้วย ดังนั้น นอกจากการสอนให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้ถูกต้องแล้ว การเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ออกเสียงก็เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นด้วยเช่นกัน

สื่อโฟนิกส์ หมายถึง วิธีการเรียนอ่านและเขียนภาษาอังกฤษด้วยการเชื่อมหน่วยเสียง (Phoneme) และสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงเหล่านั้นหรือตัวอักษร (Grapheme) เข้าไว้ด้วยกันเพื่อผสมเป็นคำ โดยไม่ต้องอาศัยการท่องจำ โฟนิกส์ (Phonics) ถือเป็นวิธีการเรียนการสอนอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพและกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างยิ่งในขณะนี้ โฟนิกส์จะเน้นไปที่เสียงของแต่ละตัวอักษร (Letter Sound) รวมถึงความสัมพันธ์ของเสียงและตัวอักษรต่าง ๆ เพราะเมื่อรู้จักเสียงของตัวอักษรแล้ว เด็ก ๆ หรือผู้ที่ต้องการเริ่มต้นอ่านภาษาอังกฤษก็จะสามารถใช้เสียงของพยัญชนะต่าง ๆ เป็นพื้นฐานในการ “ถอดรหัส” (Decode) ผ่านการประสมเสียง Letter Sound หรือที่เรียกว่า “Blending” เพื่ออ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษใหม่ ๆ หรือคำที่ไม่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยการท่องจำซึ่งระบบการสอนของไทยนั้นได้ข้ามขั้นตอนที่ 1 และ 2 ออกไป โดยให้เด็กเรียนการจำคำศัพท์โดยที่ไม่ได้เรียนรู้เรื่องโฟนิกส์ก่อน ทักษะในการอ่านโดยวิธีโฟนิกส์เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเพิ่มทักษะในการอ่าน และจำเป็นต้องสอนอย่างละเอียดในบริบทที่มีความหมาย

และบูรณาการในวิชาการอ่านและการเขียนซึ่ง สตาล (Stahl. 1998) ได้เสนอหลักการสอนไว้ 7 ประการได้แก่ 1. ควรสอนในวัยเด็กให้เร็วที่สุด 2. เมื่อสร้างความตระหนักในการอ่านตัวอักษรให้แก่เด็ก 3. ต้องสอนจากพื้นฐานของความตระหนักและรับรู้หน่วยเสียง 4. สอนตรงและแจ่มแจ้ง 5. บูรณาการเข้ากับวิชาการสอน 6. เน้นการสอนเพื่อใช้ในการอ่านคำไม่ใช่ท่องจำกฎเกณฑ์ ต่าง ๆ 7. มุ่งสอนเพื่อให้เกิดความคล่องในการสอนและการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยนักเรียนสามารถรู้จักคำทันทีที่มองเห็น

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะภาษามีใช้เป็นเพียงเครื่องมือในการศึกษาค้นหาหาข้อมูลที่ต้องการเพื่อการเรียนและการประกอบอาชีพเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารการเจรจาต่อรอง เพื่อการแข่งขันและความร่วมมือ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศยังสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้คน เพราะมีความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละเชื้อชาติ ทำให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง กรมวิชาการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพทางความคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การเรียนภาษาต่างประเทศจะช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเกิดความมั่นใจในการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติ รวมทั้งเกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศ โดยยังคงความภาคภูมิใจในภาษาไทยและนำไปประยุกต์ ควบคู่กันได้อย่างมีประสิทธิภาพในชีวิตประจำวัน

ซึ่งการเรียนการสอนภาษานั้นเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน ผู้เรียน ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎีและวิธีคิดต่าง ๆ โดยได้กำหนดหลักสูตรเนื้อหาวิชาภาษาต่างประเทศไว้เป็นหลักฐานในการเรียนการสอน ซึ่งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นได้กำหนดสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษไว้คือเพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาในด้านความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อให้สื่อสารได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมตามกาลเทศะ และฝึกฝนให้นักเรียนมีทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน ทั้งในงานอาชีพและการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นตามวัยและศักยภาพของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาการฟัง การพูด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับรายวิชาการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษมีจุดมุ่งหมายหลักคือให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาการฟังภาษาอังกฤษจากเนื้อหาและกิจกรรมของเจ้าของภาษาที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ การฟังและการพูดในชีวิตจริง และนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 2)

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเปรียบเสมือนเปิดประตูสู่โลกกว้าง (English Language is the key to broaden horizon) นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งระดับองค์การบริหารงานส่วนท้องถิ่น

ระดับชาติและนานาชาติ ในท่ามกลางยุคสมัยที่เรียกกันว่าโลกาภิวัตน์ (Globalization) นับแต่ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์เจริญก้าวหน้าขึ้น เป็นฐานสำคัญสู่ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ถึงแม้เป็นปรากฏการณ์ที่เริ่มขึ้นในโลกตะวันตก แต่ส่งผลแผ่ขยายไปทั่วทุกมุมโลก เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ประเพณีวัฒนธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก้าวสู่การเปลี่ยนแปลงไปพร้อม ๆ กับพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี ล้วนแล้วแต่มีภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ที่มีพัฒนาการเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีถูกนำมาใช้ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ดังที่เห็นได้อย่างเด่นชัด เช่น เทคโนโลยีถูกนำมาใช้ในกระบวนการติดต่อสื่อสารมีการใช้คำศัพท์ และคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษที่สามารถสื่อถึงกันได้อย่างไร้พรหมแดน หรือถูกนำมาใช้ในกระบวนการผลิต ที่สามารถผลิตแทบทุกสิ่งทุกอย่างได้ตามความต้องการของผู้บริโภค (Consumers) ในประเทศต่าง ๆ (International) เกิดการแข่งขันกันพัฒนาเพื่อความก้าวหน้ากันอย่างไม่หยุดยั้ง ส่งผลให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรโลกแทบทุกหย่อมหญ้าต้องก้าวเปลี่ยนตามไป

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษต้องเริ่มจากทักษะการฟังและการพูดก่อน (Listening and Speaking) จึงไปสู่ทักษะการอ่านและการเขียน เพราะธรรมชาติของการเรียนไม่ได้เกิดจากการท่องจำ ไม่ได้เกิดจากการเรียนไวยากรณ์ และไม่ได้เกิดจากการทบทวนเพื่อให้ตอบข้อสอบได้ หากเป็นการค่อย ๆ ซึมซับความรู้ความเข้าใจที่เรียกว่าทักษะการฟังและการพูดก่อนทั้งสิ้น

ปัญหาของระบบการศึกษาภาษาอังกฤษในประเทศไทย มีสาเหตุมาจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ปัญหาจากผู้เรียน เช่น ผู้เรียนไม่เห็นประโยชน์และความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ เพราะเห็นว่าไม่มีความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน จึงทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน เป็นต้น ปัญหาจากผู้สอน เช่น ผู้สอนไม่มีความรู้ลึกซึ้งในภาษาอังกฤษ ขาดเทคนิคในการสอน ผู้สอนมีภาระหน้าที่เกินกว่าจะสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสอนพิเศษ เป็นต้น ปัญหาจากหลักสูตรและตำรา ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรบ่อย ๆ ผู้สอนปรับการสอนไม่ทัน หลักสูตรมีเนื้อหามากเกินไป เนื้อหาและตำราเรียนไม่น่าสนใจ และที่สำคัญหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหาไม่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของผู้เรียน เป็นต้น

ปัญหาจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สังคมของนักเรียนไม่มีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษ จึงทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของผู้เรียนออกมาต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนดไว้ โรงเรียนตั้งอยู่เชิงเขา ผู้ปกครองมีอาชีพหาของป่าขาย รายได้น้อย ฐานะยากจน จึงขาดโอกาสในการส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษกับสื่ออื่น ๆ (วงเดือน ปอศิริ, 2558 : 9)

ปัญหาด้านผู้สอน ได้แก่ ผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบบรรยายยึดตำราเป็นหลัก หรือยึดตัวผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ผู้สอนไม่จัดกลุ่มในการเรียนการสอนและไม่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ไม่มีการใช้เพลงและเกมในการสอน หรือผู้สอนไม่จบเอกภาษาอังกฤษโดยตรง จึงทำให้ไม่มีความแม่นยำในเนื้อหา การจัดการเรียนการสอน

ไม่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ผู้สอนสนใจเด็กที่เรียนเก่งมากกว่าเด็กอ่อน ไม่สร้างแรงจูงใจในการสอน หรือบางครั้งผู้สอนยังมีภาระงานอื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอนปกติมากเกินไป จึงทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอนได้ไม่ดีพอ เป็นเหตุให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนได้ไม่เต็มที่

ปัญหาด้านผู้เรียน เวลาเรียนไม่ช่วยเหลือกัน เด็กที่เรียนเก่งภาษาอังกฤษชอบจับกลุ่มกับเด็กเก่งด้วยกัน จึงทำให้เด็กที่อ่อนถูกทอดทิ้ง ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน นอกจากนี้ในเวลานั่งเรียน เด็กเก่งและเด็กที่เรียนปานกลางชอบนั่งข้างหน้า ส่วนเด็กอ่อนชอบนั่งข้างหลัง

ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลในระหว่างการเรียนการสอน ไม่มีการประเมินผลเพื่อสะสมคะแนน แต่จะแบ่งการประเมินเป็นภาคปฏิบัติกับภาคความรู้แบบ 50/50 ไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้น และขาดแรงจูงใจในการเรียน นอกจากนี้บางที่ผู้สอนออกข้อสอบไม่ครอบคลุมจุดประสงค์ตามหลักสูตร (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2559 : 6-7)

จากสภาพของปัญหาความเป็นมาและความสำคัญดังที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา เรื่อง การพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก นำไปใช้ปรับปรุงการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต และเพื่อนำข้อค้นพบจากการวิจัย เสนอปรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเป็นแนวทางส่งเสริมการทำงานที่ดียิ่งขึ้น ต่อวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันนำไปสู่การอยู่ร่วมประชาคมอย่างสันติสุขยิ่งขึ้นไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก

2.3 เพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก

3. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก เพื่อให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย แบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ คือ

- 1) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพลีนิคส์โดยอ้างอิงตามหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการและหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ศึกษาความคิดเห็นของการพัฒนาทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพลีนิคส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก
- 3) ศึกษาข้อดีการพัฒนาทักษะการฟังนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก
- 4) ศึกษาข้อเสียของการพัฒนาทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพลีนิคส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก
- 5) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการพัฒนาทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพลีนิคส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก
- 6) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพลีนิคส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก

3.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ

- 1) หนังสือการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั่วไป คู่มือการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสอนภาษาอังกฤษ
- 2) เอกสารคู่มือแนวทางการดำเนินงานโครงการทักษะการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษจากกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ สภาการศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ แผนการศึกษาแห่งชาติ
- 3) จากการสัมภาษณ์ (Interview) ผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ และผู้ปกครอง ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก

3.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

- 1) ตัวแปรต้น (Independent Variable) ได้แก่ ข้อมูลแบบทดสอบที่ได้จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก จำนวน 3 ห้องเรียน ๆ ละ 11 คน รวมเป็นกลุ่มประชากร จำนวน 33 คน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยตามตารางสำเร็จรูปของ Krejci & Morgan จำนวน 30 คน
- 2) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพลีนิคส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก

3.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนวัดบางปะกอก สังกัดสำนักงานเขตราชวัตรบูรณะ กรุงเทพมหานคร

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 ผลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและกำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนวัดบางปะกอก

4.2 ผลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานในการพัฒนาทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก

4.3 ผลจากการวิจัยทำให้ได้แนวทางข้อมูลในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก

4.4 ผลจากการวิจัยทำให้นักเรียนได้นำหลักการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

5. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัยแบบทดลอง (Experimental Research) โดยศึกษาตามระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

1. แผนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษาจำนวน ๕ แผน พร้อมแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน (Pre-test and Post-test) จำนวน 20 คำศัพท์ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของการพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept interview) คณะผู้บริหาร ผู้ปกครอง จำนวน 6 คน เพื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่อโพนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก มาดำเนินการหาค่าเฉลี่ยและสรุปตามหลักการวิจัย

6. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อโพนิกส์ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาจากหนังสือเรียน แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อหาเนื้อหาที่สอดคล้องกับบทเรียนที่กำหนดไว้
2) ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาจากหนังสือเรียน New World 1 ที่ได้รับอนุมัติจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการและคัดเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน (อ. 21101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3) ศึกษาวิธีการสอนการอ่านออกเสียงแบบโพนิกส์

4) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อม (Warm-Up) เป็นขั้นที่ผู้สอนเตรียมความพร้อมของผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมที่สนุกสนานและสร้างความสนใจแก่ผู้เรียน เช่น การใช้เกมทางภาษา การใช้กิจกรรม เพลงที่เกี่ยวข้องกับตัวอักษร

ขั้นที่ 2 การรับรู้และจำแนกหน่วยเสียง (Letter and Sound Recognition) เป็นขั้นที่ผู้เรียนจำแนกเสียงพยัญชนะและสระ โดยให้ผู้เรียนฟังหน่วยเสียงของตัวอักษรหรือกลุ่มตัวอักษรและออกเสียงหน่วยเสียงตามที่ได้ยิน

ขั้นที่ 3 การเชื่อมโยงตัวอักษรกับหน่วยเสียง (Letter and Sound Correspondence) เป็นขั้นที่ผู้สอนแสดงตัวอักษรหรือกลุ่มตัวอักษรของหน่วยเสียงและออกเสียงให้ผู้เรียนฟังเป็นตัวอย่าง แล้วให้ผู้เรียนออกเสียงตาม

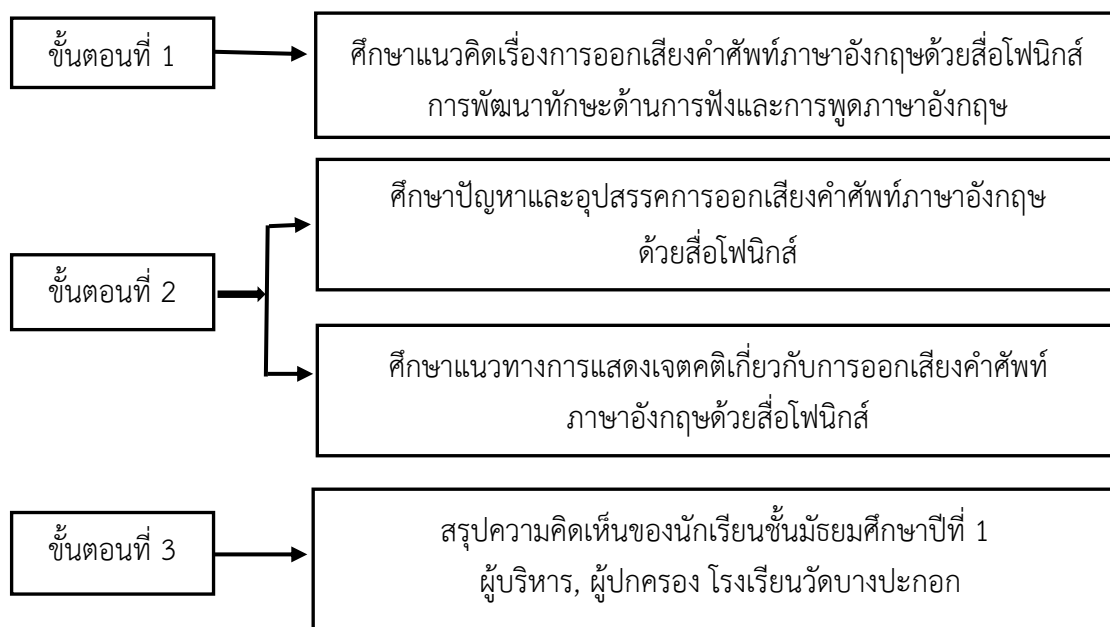
ขั้นที่ 4 การผสมหน่วยเสียงให้เป็นคำ (Blending Phonemes) เป็นขั้นที่ผู้สอนออกเสียงและสาธิตการผสมหน่วยเสียงให้เป็นคำและให้ผู้เรียนฝึกผสมเสียงที่ได้ฟังให้เป็นคำเช่น /c/a/t/= cat ในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้ทำกิจกรรมทางภาษาและเรียนรู้ความสัมพันธ์ของเสียงและตัวอักษร เช่น การเล่นเกมออกเสียงกับเพื่อนในชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 การแยกหน่วยเสียงในคำ (Segmenting Phonemes in Word) เป็นขั้นที่ผู้สอนสาธิตการแยกหน่วยเสียงแต่ละเสียงที่อยู่ในคำและให้ผู้เรียนแยกหน่วยเสียงที่อยู่ในคำเช่น sit = s/i/t

ขั้นที่ 6 การทำความเข้าใจความหมายของคำ (Understanding Meaning of Word) เป็นขั้นที่ผู้สอนใช้การแสดงท่าทางสิ่งของหรือรูปภาพเพื่อสื่อความหมายของคำโดยซ้ำ ๆ อย่างน้อย 3 ครั้ง หรือ จนกว่าผู้เรียนจะสามารถตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้ร่างกาย สิ่งของ หรือรูปภาพที่สัมพันธ์กับความหมายของคำศัพท์

ขั้นที่ 7 การอ่านออกเสียงและระบุความหมายของคำศัพท์ (Reading and Identify Meaning of Word) เป็นขั้นที่ผู้เรียนอ่านออกเสียง คือแยกหน่วยเสียงในคำและผสมหน่วยเสียงให้เป็นคำด้วยตนเองแล้วอ่านออกเสียง พร้อมทั้งระบุความหมายของคำที่ออกเสียงนั้น โดยการตอบสนองด้วยท่าทางโดยใช้ร่างกาย สิ่งของหรือรูปภาพ

ขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย สามารถสรุปได้ดังแผนภาพ ต่อไปนี้

7. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่อโฟนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังจากที่ได้รับการฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่อโฟนิกส์ โดยวัดจากความสามารถ 3 ด้าน คือ ด้านการออกเสียงพยัญชนะ (Consonant Sounds) ด้านการออกเสียงสระ (Vowel Sounds) และด้านการเน้นหนักพยางค์ (Stress)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบใช้ห้องเรียนเป็นฐานการสุ่ม (Cluster Random Sampling) กับนักเรียนที่กำลังศึกษารายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน (อ 21101) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวัดบางปะกอก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ โดยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบความสามารถในการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน และแบบประเมินความสามารถในการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประเมิน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการออกเสียงพยัญชนะ (Consonant Sounds) การออกเสียงสระ (Vowel Sounds) และการเน้นหนักพยางค์ (Stress)

ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง 3 สัปดาห์สัปดาห์ละ 1 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 3 คาบเรียน ทั้งนี้ไม่รวมระยะเวลาในการทดสอบก่อนและหลังเรียน 2 คาบ รวมระยะเวลาในการทดลองและทดสอบตลอดการวิจัยทั้งสิ้น 5 สัปดาห์หรือ 5 คาบชั่วโมงเรียน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ความสามารถในการออกเสียงคำศัพท์

ภาษาอังกฤษในการประเมินความสามารถทั้ง 3 ด้าน ทำให้ได้ผลคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองอยู่ที่ 8.57 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนอยู่ที่ 14.17 คะแนน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นที่ 5.6 คะแนน แสดงว่านักเรียนตามกลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการทางความสามารถในการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษสูงขึ้นจากการใช้สื่อโฟนิกส์

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่อโฟนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก ตามทักษะผลการทดลองตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ในด้านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น 1) กิจกรรมการจับคู่ (Matching) 2. กิจกรรมการฟังเสียง (Listening Sound) และ 3. กิจกรรมการออกเสียง (Stress) ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้การสนับสนุนทางวิชาการด้วยความเป็นกัลยาณมิตร มีความมุ่งมั่นปรารถนาดี เต็มใจที่จะช่วยเหลือบุคลากรอย่างเต็มความสามารถ เมื่อมีปัญหาติดขัดหรือขัดข้องด้านเอกสาร ก็คิดหาวิธีแก้ไข ช่วยคลี่คลายปัญหาให้บุคลากรและนักเรียนได้รับความพึงพอใจที่ดี ความซาบซึ้งประทับใจในการให้บริการงานวิชาการในโรงเรียน ย่อมเพียงพอที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจแก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียนได้ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาหรือโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีหลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางมากในการบริหารงานแต่ละอย่าง จึงมีเทคนิคและหลักการที่แตกต่างกันไปในแต่ละรายละเอียดของงาน จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยสิ่งหนึ่งที่จะบริหารงานวิชาการ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลและเกิดความเจริญก้าวหน้าจนสามารถสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นกับชีวิตสืบไป

8. ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่อโฟนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบางปะกอก ผู้วิจัยได้ค้นพบสิ่งใหม่ที่มีประโยชน์ต่อการสอนออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อโฟนิกส์และมีข้อเสนอแนะดังนี้

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย หน่วยงานภาครัฐและสถานศึกษาควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยสื่อโฟนิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาการศึกษายิ่ง ๆ ขึ้นไป

8.2 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

8.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อโฟนิกส์เป็นการช่วยกันระหว่างครูกับนักเรียนในการฝึกออกเสียงพยัญชนะ (Consonant Sounds) การออกเสียงสระ (Vowel Sounds) การเน้นหนักพยางค์ (Stress) และการฝึกวิเคราะห์เสียงตามหลักการออกเสียง ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจหลักการออกเสียงได้

อย่างถูกต้อง ก่อนการออกเสียงด้วยตนเอง ดังนั้นครูผู้สอนจึงช่วยนักเรียนในการวิเคราะห์เสียงตามหลักการออกเสียงเพื่อให้นักเรียนเกิดความมั่นใจมากยิ่งขึ้น

8.2.2 การนำชุดฝึกทักษะโฟนิक्सของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปใช้ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

8.2.3 รูปแบบของแบบฝึกทักษะ ครูสามารถประยุกต์ใช้ได้หลากหลายวิธี เช่น ฉายบนโปรเจ็คเตอร์หรือเพิ่มลูกเล่นอื่น เช่น แทรกไฟล์เสียง เป็นต้น

8.2.4 มีการประยุกต์ใช้สื่อการจัดการเรียนการสอน เช่น แอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการออกเสียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการสอนให้มีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น

8.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการออกเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน หรือเพื่อศึกษาเป็นกรณีตัวอย่าง

8.3.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำ (Final sound) เนื่องจากเป็นปัญหาสำหรับนักเรียนและคนไทย เพราะในภาษาไทยไม่มีการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำ

8.3.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการอ่านออกเสียงประโยค เพื่อให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

9. เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและวัสดุภัณฑ์.

กาญจนา มานิตย์. (2559). *การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เกมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ชุตินา อินทรพาณิชย์. (2559). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีที่เรียนโดยการเรียบเรียงแบบร่วมมือที่มีขนาดกลุ่มย่อยต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

พินทิพย์ ทวยเจริญ. (2559). *การผสมผสานการเรียนการสอนแบบโฟนิกส์และการสอนแบบโดยรวมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านออกเสียงความเข้าใจในการอ่านการเขียนสะกดคำและความคิดเห็นต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. วิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- วงเดือน ปอศิริ. (2558). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโดยใช้การสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อาจารย์ ศิริรัตนศักดิ์. (2561). กรณีศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ชุดการสอนจอลีโฟนิคส์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อินทิรา ศรีประสิทธิ์. (2562). การพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษและความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ด้วยวิธีการแบบโฟนิกส์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. วิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ

1. สถานที่ติดต่อเกี่ยวกับบทความ

ที่อยู่สำนักงาน วัดถ้ำสิงโตทอง ตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี 70150

โทร 032-206290

2. ประเภทของบทความวารสาร ภาวนาสารปริทัศน์

2.1 บทความวิชาการ (Article) ได้แก่ บทความที่เสนอเนื้อหาความรู้ วิชาการ มีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนิสิต นักศึกษาหรือประชาชนทั่วไป

2.2 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

3. การส่งบทความต้นฉบับ

การส่งบทความต้นฉบับ ต้องแนบไฟล์ (Word) ของบทความต้นฉบับ ผ่านระบบที่

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/WJR/about/submissions>

กรอกใบขอเสนอบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารภาวนาสารปริทัศน์ ส่งมาที่ส่งมาที่ e-Mail : wjr.wishing@gmail.com

หลังจากได้รับการผ่านกระบวนการอ่านบทความ เพียร์รีวิว (Peer Review) แล้ว ดำเนินการชำระค่าลงบทความจำนวน 2,000 บาท (สองพันบาทถ้วน) โดยชำระผ่านบัญชี ธนาคารกรุงเทพ สาขาจอมบึง เลขที่บัญชี 364-0-68246-8 ชื่อบัญชี พระครูภาวนาโชติคุณ (ภาวนาสารปริทัศน์) และส่งหลักฐานการโอนเงินมาที่ e-Mail : wjr.wishing@gmail.com

4. รูปแบบการจัดเตรียมต้นฉบับบทความ

4.1 การจัดพิมพ์บทความ

(1) ความยาวของบทความวิชาการไม่เกิน 15 หน้า และบทความวิจัยไม่เกิน 20 หน้ากระดาษ A4 พิมพ์หน้าเดียว (นับรวมรูปภาพตารางอ้างอิงและภาคผนวก)

(2) รูปแบบอักษร ให้จัดพิมพ์ด้วยแบบอักษร TH Sarabun psk เท่านั้น

(3) ชื่อเรื่องบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 20 pt. (ตัวหนา) จัดพิมพ์กึ่งกลางของกระดาษ

~ สอง ~

(4) ชื่อผู้เขียนทุกคนต้องระบุหน่วยงานต้นสังกัด สำหรับที่อยู่ และอีเมลระบุเฉพาะผู้เขียนหลัก ขนาดตัวอักษร 16 pt. เว้นระยะหนึ่งบรรทัดจากชื่อเรื่อง

(5) ชื่อบทคัดย่อ ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) จัดตรงกลางเว้นระยะบรรทัดหนึ่งบรรทัดจากอีเมล จัดพิมพ์กึ่งกลางของกระดาษ

(6) บทคัดย่อ (Abstract) มีความยาวไม่เกินอย่างละ 200 คำ

(7) เนื้อหาบทคัดย่อ ย่อหน้า 1.25 ซม. ให้พิมพ์ชิดขอบขวาซ้าย (กระจายแบบไทย) และคำสำคัญ จัดพิมพ์ต่อจากชื่อคำสำคัญขนาดตัวอักษรภาษาไทย 16 pt. ไม่เว้นระยะไม่บรรทัด

(8) ในกรณีบทความภาษาไทยให้จัดพิมพ์ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน หน่วยงานที่สังกัด ที่อยู่ อีเมล บทคัดย่อ และคำสำคัญเป็นภาษาที่ใช้ในการเขียนบทความและต้องมีภาษาอังกฤษด้วย สำหรับบทความภาษาอังกฤษ มีแค่ภาษาเดียวคือภาษาอังกฤษ

(9) ชื่อหัวข้อเรื่องใหญ่ ขนาดอักษร 18 pt. (ตัวหนา) จัดชิดซ้ายไม่ใส่เลขลำดับที่ เว้นระยะบรรทัด 1 บรรทัด จากเนื้อหาก่อนหน้านี้

(10) ชื่อหัวเรื่องรอง ขนาดตัวอักษร 16 pt. ย่อหน้า 1.25 ซม. ไม่เว้นระยะบรรทัด

(11) เนื้อหาบทความย่อหน้า 1.25 ซม. ให้พิมพ์ชิดซ้ายขวา (กระจายแบบไทย) ขนาดตัวอักษร 16 pt. เนื้อหาบทความเดียวกับหัวข้อใหญ่ไม่เว้นระยะบรรทัด

(12) ชื่อและเลขกำกับตาราง ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) ให้ระบุไว้บนตารางจัดให้ตรงกึ่งกลางของตาราง เช่น ตารางที่ 1 ทฤษฎีพฤติกรรมมนุษย์ เว้นระยะบรรทัด 1 บรรทัด จากเนื้อหาก่อนตาราง และได้ตารางให้บอกแหล่งที่มา จัดชิดซ้าย ไม่เว้นระยะบรรทัด

(13) การจัดพิมพ์ตารางตามรูปแบบ APA ไม่มีเส้นแนวดิ่ง เส้นแนวนอน มีแค่หัวตาราง 2 เส้น คือ เหนือรายละเอียดตาราง 1 เส้น ใต้รายละเอียดตาราง 1 เส้น และเส้นปิดท้ายตาราง 1 เส้น ถ้าเป็นตารางต่อเนื่องหน้าถัดไปให้ใส่คำว่า (ต่อ) ที่หัวตาราง)

(14) ชื่อและเลขกำกับภาพ แผนภูมิ ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) ให้ระบุไว้ใต้ภาพหรือแผนภูมิ จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ เช่น ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย ใต้ภาพ แผนภาพให้ระบุแหล่งที่มาจัดไว้กึ่งกลางไม่เว้นระยะบรรทัด

(15) ระยะขอบกระดาษ บน 2.54 ซม. ล่าง 2.54 ซม. ซ้าย 2.54 ซม. และขวา 2.54 ซม.

(16) หมายเลขหน้าให้ใส่ไว้ตำแหน่งด้านบนขวาตั้งแต่ต้นจนจบบทความ

(17) ชื่อรายการบรรณานุกรม ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย

(18) เนื้อหาบรรณานุกรม ขนาดตัวอักษร 16 pt. (ตามรูปแบบ APA)

(19) การตัดสินของกองบรรณาธิการถือเป็นที่สุด

5. ส่วนประกอบของการเขียนบทความ

- (1) ชื่อบทความภาษาไทยต้องมีภาษาอังกฤษด้วย แต่บทความภาษาอังกฤษมีแค่ภาษาอังกฤษอย่างเดียว
- (2) ชื่อผู้เขียนทุกคนต้องระบุหน่วยงานต้นสังกัด สำหรับที่อยู่ทางไปรษณีย์และอีเมล ระบุเฉพาะผู้เขียนที่สามารถติดต่อได้ 1 คน (ชื่อผู้เขียนภาษาไทยต้องมีภาษาอังกฤษด้วย สำหรับบทความภาษาอังกฤษมีแค่ภาษาอังกฤษ)
- (3) บทคัดย่อ (Abstract) ในบทความวิชาการและบทความวิจัยมีความยาวไม่เกิน 200 คำ และคำสำคัญ (Keyword) 3-5 คำ (บทคัดย่อและคำสำคัญภาษาไทยต้องมีภาษาอังกฤษด้วย สำหรับบทความภาษาอังกฤษมีแค่ภาษาอังกฤษ)
- (4) เนื้อเรื่อง
 - ก. บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา สรุป และวิเคราะห์
 - ข. บทความวิจัย ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการวิจัย กรอบแนวคิด ผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (ถ้ามี) และข้อเสนอแนะ
- (5) การอ้างอิง
- (6) ถ้ามีรูปแผนภูมิ ตารางประกอบ หรืออื่น ๆ ต้องมีหมายเลขกำกับในบทความ อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลให้ถูกต้อง ชัดเจน และไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น หากมีรูปภาพควรใช้รูปภาพสีหรือขาวดำที่มีความชัดเจน

6. รูปแบบการเอกสารอ้างอิง (References)

- (1) การอ้างอิงในเนื้อหาเพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้น ให้ใช้วิธีการอ้างอิงแบบนาม-ปี โดยระบุชื่อผู้เขียน ปีพิมพ์ และเลขหน้าของเอกสาร ไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังของข้อความที่ต้องการอ้างอิง เช่น นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2555: 4) หรือ (David Sanford, 1972: 17-18) หรือ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2546: 217-218)
- (2) การอ้างอิงบทความ ให้รวบรวมเอกสารที่ใช้อ้างอิงไว้ท้ายบทความเรียงตามลำดับอักษรชื่อผู้เขียน ให้เรียงรายการเอกสารภาษาไทยไว้ก่อนภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบการเขียน อ้างอิงตามระบบ APA (American Psychological Association) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ก.วารสาร

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อวารสาร. ปีที่ (ฉบับที่), หน้าแรกถึงหน้าสุดท้าย

Author(s). (Year of publication). Title of Article. Title of periodical or Journal Volume (issue), first-last page.

ตัวอย่าง

สุพจน์ วังสินธุ์. (2543). การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. *วารสารวิชาการ*, 43(2), 9-15.

Koulouglioti. C. Cole., R. & Kitzman. H. (2009). The role of children's routines of daily living, supervision, and maternal fatigue in preschool children's injury risk. *Research in Nursing & Health*, (32), 517-529.

ข.หนังสือ

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ. (2555). *จริยศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

David Sanford. (1972). *Who Put the Con in Consumer?*. Now York: Liangcai and Liu.

ค.รายงานการประชุมหรือสัมมนาวิชาการ

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อเอกสารรวบรวมเรื่องรายงานการประชุม. วัน เดือน ปี. สถานที่จัด. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). *เอกสารประกอบการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2557*, วันที่ 17 พฤษภาคม 2557 ณ ศูนย์อบรมสัมมนาศาสตราจารย์เกียรติคุณเกษรี ณรงค์เดช ชั้น 6 อาคารสภาวิชาชีพบัญชี

ง.วิทยานิพนธ์

รูปแบบ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ชื่อปริญญา, สถาบันการศึกษา.

ตัวอย่าง

พระชัยสุภคิต์ นริสสุโร (ไตรรัตน์). (2558). *การจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนมัธยมวัดดาวคนอง เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ง.สื่ออิเล็กทรอนิกส์

รูปแบบ

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต). ชื่อเรื่อง. สืบค้นเมื่อ...., จาก ชื่อเว็บไซต์

ตัวอย่าง

Arty Siriluck. (2564). พระเครื่อง วัดมุงคล. สืบค้นเมื่อ วันที่ 14 เมษายน 2564,

จาก <https://positioningmag.com/>.

จ. การสัมภาษณ์

รูปแบบ

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์/เป็นผู้ให้สัมภาษณ์/ชื่อผู้สัมภาษณ์/เป็นผู้สัมภาษณ์/ที่มา (สถานที่สัมภาษณ์)/เมื่อ..
(วัน เดือน ปีที่ทำการสัมภาษณ์)

ตัวอย่าง

ผศ.ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.ดลนพร วราโพธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564.

7. ส่วนภาพประกอบ (Figure) และส่วนตาราง (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตาราง สำหรับ คำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

8. การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้พิมพ์ควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความนี้ให้กับกองบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณา ตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

9. การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) จำนวน 2 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อหรือข้อมูลของผู้เขียนบทความ และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double – Blind Peer Review)

10. ลิขสิทธิ์

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้นิพนธ์ทุกท่านต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสารฯ พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้นิพนธ์ทุกท่านต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะในวารสาร ภาวนาสารปริทัศน์เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางหรือเนื้อหาอื่นๆ ของผู้นิพนธ์อื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้นิพนธ์ต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการ ก่อนที่บทความจะได้รับ การตีพิมพ์ หากไม่เป็นไปตามข้อกำหนดเบื้องต้น ทางวารสารจะถอดบทความของท่านออกโดยไม่มีข้อยกเว้น ใดๆ ทั้งสิ้น

11. การเผยแพร่บทความวารสาร ภาวนาสารปริทัศน์

เมื่อบทความได้ผ่านการประเมินแล้วจะนำบทความไปเผยแพร่ ที่

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/WJR>

สอบถามข้อมูลได้ที่

E-mail : wjr.wishing@gmail.com

ผศ.ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ ผู้ช่วยบรรณาธิการวารสารภาวนาสารปริทัศน์

Line Id : niwes2000 โทร 086-901-9253

ดร.ดลนพร วราโพธิ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการวารสารภาวนาสารปริทัศน์

Line Id : tu.minny โทร 082-539-6297

Wishing Journal Review

แบบฟอร์มส่งบทความเพื่อพิจารณาลงในวารสาร

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการวารสาร

ข้าพเจ้า (ชื่อ/ฉายา/นามสกุล/นาย/นาง/นางสาว).....

☐ นิสิตระดับ.....สาขาวิชา.....คณะ.....

มหาวิทยาลัย.....

☐ อาจารย์ประจำสาขาวิชา/กลุ่มวิชา/ภาควิชา.....คณะ.....

มหาวิทยาลัย.....

ขอส่ง

☐ บทความวิจัย

☐ บทความวิชาการ

☐ บทวิจารณ์หนังสือ (Book review)

☐ บทความปริทัศน์ (Review article)

ชื่อเรื่อง(ภาษาไทย).....

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อผู้เขียนหลัก (ภาษาไทย).....

ชื่อผู้เขียนหลัก (ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อผู้เขียนร่วม (ภาษาไทย).....

ชื่อผู้เขียนร่วม (ภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....

แขวง/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์..... E-mail.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ ☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าแต่เพียงผู้เดียว

☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ร่วมงานตามชื่อที่ระบุในบทความจริง

☐ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความวิชาการ/บทความวิจัยนี้ ข้าพเจ้าเป็นผู้ประพันธ์เอง มิได้คัดลอกหรือสำเนาผลงานของบุคคลอื่นมาใช้ในการเขียนบทความนี้ ในกรณีที่ทางวารสารตรวจพบการคัดลอกหรือสำเนาผลงานของบุคคลอื่น ข้าพเจ้ายินยอมให้ทางวารสารยกเลิกเผยแพร่และถอดถอนบทความของข้าพเจ้าโดยไม่มีข้อโต้แย้งใด ๆ

บทความนี้ไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และจะไม่นำไปเพื่อพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารอื่นอีก นับจากวันที่ข้าพเจ้าได้ส่งบทความฉบับนี้มายังกองบรรณาธิการวารสาร

ลงนาม.....

(.....)

หมายเหตุ : ชำระค่าลงบทความจำนวน 2,000 บาท โดยชำระผ่านธนาคารกรุงเทพ สาขาจอมบึง

เลขที่บัญชี 364-0-68246-8 ชื่อบัญชี พระครูภาวนาโชติคุณ (ภาวนาสารปริทัศน์)

ส่งไฟล์บทความลงระบบที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/WJR/about/submissions>

และส่งแบบฟอร์มขอลงบทความฉบับนี้ พร้อมหลักฐานการโอนเงินไปที่ ไปที่ e-Mail : wjr.wishing@gmail.com.